

FOCUS 2008-4

De evolutie van de uitgaven voor het kinderbijslagstelsel voor werknemers 1997-2006

**Rijksdienst voor
Kinderbijslag
voor Werknemers**

Trierstraat 70
1000 Brussel
Tel.: 02-237 26 48
Fax: 02-237 24 35
E-mail: research@rkw-onafts.fgov.be
Website: www.rkw.be

**DE EVOLUTIE VAN DE UITGAVEN VOOR HET
KINDERBIJSLAGSTELSEL VOOR WERKNEMERS
1997 - 2006**

FOCUS 2008 - 4

Uitgave 2008

Verantwoordelijke uitgever: Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers

Voor inlichtingen: RKW
Departement Ondersteuning – Research en Financiën
Trierstraat 70 - 1000 Brussel

[e-mail: research@rkw.fgov.be](mailto:research@rkw.fgov.be)

www.rkw.be of www.kinderbijslag.be

Bijkomende exemplaren kunnen op aanvraag verkregen worden.

[e-mail: economaat@rkw.fgov.be](mailto:economaat@rkw.fgov.be)

Deze gegevens mogen enkel worden overgenomen met vermelding van de bron.
Deze studie is louter informatief en mag niet beschouwd worden als een rechtsgeldig document.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. FINANCIERING VAN DE UITGAVEN VOOR HET KINDERBIJSLAGSTELSEL VOOR WERKNEMERS	5
1.1 KORTE HISTORISCHE SCHETS	5
1.2 EVOLUTIE VAN DE ONTVANGSTEN VAN HET GLOBAAL BEHEER – STELSEL VOOR WERKNEMERS.....	8
1.3 EVOLUTIE VAN DE TOEGEKENDE BIJDRAGEN AAN DE RKW	11
1.4 AANDEEL VAN DE KINDERBIJSLAG IN DE GLOBALE SOCIALE ZEKERHEID 1980-2003.....	15
1.5 AANDEEL VAN DE KINDERBIJSLAG IN DE GLOBALE SOCIALE ZEKERHEID 1997-2006.....	17
2. UITGAVEN IN HET WERKNEMERSSTELSEL.....	19
2.1 SITUERING VAN HET WERKNEMERSSTELSEL TEN OPZICHTE VAN DE ANDERE STELSLS	19
2.2 EVOLUTIE VAN DE UITGAVEN AAN GEZINSBIJSLAG IN HET STELSEL VOOR WERKNEMERS EN IN HET STELSEL VAN DE GEWAARBORGDE GEZINSBIJSLAG VAN 1997 TOT 2006 – GLOBAAL OVERZICHT.....	20
2.3 EVOLUTIE VAN DE UITGAVEN GEZINSBIJSLAG IN HET WERKNEMERSSTELSEL VAN 1997 TOT 2006 - PER BAREMA ...	22
3. UITGAVEN IN HET KINDERBIJSLAGSTELSEL VAN DE GEWAARBORGDE KINDERBIJSLAG	35
4. UITGAVEN IN RELATIE TOT HET BRUTO BINNENLANDS PRODUCT	36
4.1 KINDERBIJSLAG IN RELATIE TOT HET BRUTO BINNENLANDS PRODUCT EN NETTO NATIONAAL INKOMEN IN BELGIË	37
4.2 SOCIALEZEKERHEIDSUITGAVEN VOOR WERKNEMERS IN RELATIE TOT HET BBP	38
5. BIJLAGEN.....	43
6. LITERATUURLIJST.....	49

Inleiding

Naast onderwijs vormt de kinderbijslag één van de belangrijkste investeringen in kinderen in België. In 2006 werd in het kinderbijslagstelsel voor werknemers 3.655.434.599,10 EUR¹ gezinsbijslag uitbetaald wat overeenstemt met 1,15 % van het Bruto Binnenlands Product (BBP). De kinderbijslag heeft bijgevolg een belangrijke impact en deze studie analyseert de uitgaven in het kinderbijslagstelsel voor werknemers voor een periode van 10 jaar. Terwijl de vorige focusstudies eerder gericht waren op de sociale en demografische aspecten van de kinderbijslag, focust deze studie zich expliciet op de uitgaven. Het is trouwens voor het eerst dat de uitgaven in dergelijke mate in detail zullen geanalyseerd worden.

De studie onderzoekt de uitgaven van 1997 tot 2006. De invoering van de nieuwe financiële aangifte voor de kinderbijslagfondsen sinds 2007 biedt immers een uitstekende gelegenheid om deze gegevens te bestuderen op basis van de oude financiële aangifte. Door de invoering van de nieuwe financiële aangifte kunnen de aangiftes van voor 2007 niet meer volledig in detail vergeleken worden met de aangiftes van na 2007. De manier waarop de uitgaven in de verschillende schalen geboekt worden is immers grondig gewijzigd. Zo zijn bvb. verschilbetalingen met het buitenland en leeftijdsbijslagen (bvb. op zes jaar) vanaf 2007 apart opgenomen, terwijl dit vroeger werd toegewezen aan het barema waaronder het kind viel (bvb. art. 40, art. 42bis).

De studie zelf is opgedeeld in twee luiken. In een eerste fase wordt dieper ingegaan op de financiering van de kinderbijslagregeling voor werknemers en wordt dit ook gekaderd in het geheel van de financiering van de sociale zekerheid. In dit deel wordt ook de evolutie geanalyseerd van de ontvangsten die de RKW uit het Globaal Beheer op jaarlijkse basis ontving om de uitkering van gezinsbijslag in het werknemersstelsel en van gewaarborgde gezinsbijslag mogelijk te maken. Belangrijk hierbij is ook dat de bedragen worden uitgedrukt tegen constante prijzen (aan de hand van de gezondheidsindex) om zo de reële evolutie van de uitgaven in kaart te kunnen brengen.

In een tweede luik worden de uitgaven in detail bestudeerd. Enerzijds wordt de evolutie van de uitgaven in het kinderbijslagstelsel voor werknemers gedetailleerd in kaart gebracht en worden de nodige parallellen getrokken met de evolutie van het aantal rechtgevendende kinderen en daarnaast wordt de impact van bepaalde nieuwe maatregelen op de uitgaven geduïd. Vervolgens worden de gerealiseerde uitgaven in de kinderbijslagsector ook in een ruimer geheel geplaatst en worden de uitgaven vergeleken met andere sectoren van de sociale zekerheid en met het BBP.

¹ Dit bedrag is een netto-bedrag. Dit betekent dat van de verschuldigde gezinsbijslag de onverschuldigde gezinsbijslag werd afgetrokken. Het bedrag bevat de uitgaven in 2006 op economische basis. Dit houdt in dat alle verrichtingen die betrekking hebben op het betrokken jaar werden opgenomen, ongeacht het ogenblik waarop de betaling plaatsvond.

1. Financiering van de uitgaven voor het kinderbijslagstelsel voor werknemers

1.1 Korte historische schets

Alvorens in te gaan op de evolutie van de ontvangsten voor de sociale zekerheid binnen het Globaal Beheer, wordt eerst dieper ingegaan op het principe van de financiering van de sociale zekerheid in het algemeen. Eén van de belangrijkste wijzigingen in dit verband is het principe van het Globaal Beheer dat sinds 1995 is ontstaan.

1.1.1. Financiering van de sociale zekerheid vóór 1995: sectorale financiering²

Vóór 1995 werd de sociale zekerheid gefinancierd door middel van **sectorale financiering**. Concreet betekent dit dat de uitgaven van elke sector van de sociale zekerheid gefinancierd werden via eigen werkgevers- en/of werknemersbijdragen en rijkstoelagen (zie verder). Het gebruik van afzonderlijke bijdragen per tak van de sociale zekerheid dateert al vanaf het prille begin van de sociale zekerheid. Zo bedroeg in 1945 het toenmalige bijdragepercentage voor de kinderbijslag 6 % en voor onvrijwillige werkloosheid bvb. 2 %³. De RSZ betaalde aan de verschillende parastatale instellingen het percentage uit dat bestemd was voor de takken onder hun beheer. Door evoluties doorheen de tijd waren deze percentages niet meer realistisch zodat dit sectoren met overschotten en sectoren met tekorten als gevolg had. Zo was het percentage voor het kinderbijslagstelsel voor werknemers, 7 %⁴ werkgeversbijdrage, in de jaren '90 veel te hoog in vergelijking met de uitgaven. In de sector werkloosheid was er dan weer een ernstig tekort. De instellingen met overschotten hadden veel reserves.

Deze discrepantie leidde in 1982 tot de oprichting van het **Fonds voor het financieel evenwicht**. Dat systeem maakte transfers van sectoren met overschotten naar sectoren met tekorten mogelijk. Het was de bedoeling om op die manier een financieel evenwicht in de verschillende takken van de sociale zekerheid (bvb. gezinsbijslag, pensioenen, ...) te bekomen. De overdrachten konden echter enkel gebeuren op basis van in de Ministerraad overlegde besluiten die bij hoogdringendheid werden genomen. De inefficiëntie en het gebrek aan transparantie van dit financieringssysteem noodzaakte een aanpassing en daarom werd in 1995 het financieringsmechanisme volledig herzien.

² W. VAN DER MEULEN, Globaal financieel beheer stelsel der werknemers – een globale balans 1995-2005, p. 1.

³ 50 jaar sociale zekerheid... en daarna? – Het moeizame evenwicht der cijfers (deel 2), 1995, Ministerie van Sociale Voorzorg, p. 28.

⁴ De hele filosofie van het uitkeren van kinderbijslag is terug te voeren naar de armoede in de jaren 30, waarin de regering iets wilde doen aan de hogere lasten voor werknemers met gezinslast. Indien werknemers met kinderen een hoger loon zouden gekregen hebben, zou dit ongetwijfeld geleid hebben tot een aanwervingsbeleid ten nadele van werknemers met kinderlast. Via het gebruik van bijdragen die elke werkgever diende te betalen voor alle werknemers en die via de kinderbijslagkassen konden worden doorgestort naar de betrokken werknemers werd iets gedaan aan de hogere kosten voor kinderlast zonder dat het aanwervingsbeleid werd beïnvloed.

1.1.2 Financiering van de sociale zekerheid volgens het principe van Globaal Beheer

In 1995 werd het financieringsmechanisme van het **Globaal Beheer** voor het stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers opgericht en in 1997 voor het stelsel van sociale zekerheid voor zelfstandigen.

Het **Globaal Beheer** veroorzaakte een grotere samenhang en transparantie in het financieel en budgettair beheer. Er werd overgeschakeld van het principe van sectorale financiering naar het principe van **globale financiering** waarbij alle inkomsten worden geïnd in één centrale kas. De **financiering** van de uitkeringsinstellingen gebeurt **volgens hun behoeften** en niet langer volgens vaste percentages. De behoeften van de instelling stemmen overeen met het verschil tussen de totale uitgaven en de eigen ontvangsten waarover ze nog beschikken. De bijdragen ten gunste van openbare instellingen die deel uitmaken van het Globaal Beheer, worden verzameld in een gemeenschappelijke pot. Bijlage 1 bevat een overzicht van de structuur van de sociale zekerheid in België.

Instellingen en fondsen buiten het globaal beheer, bijvoorbeeld de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie, het Fonds voor Betaald Educatief Verlof en het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (**FCUD**), krijgen hun ontvangsten **op basis van bijdragevoeten**. Deze instellingen hebben **recht op hun werkelijk aandeel in de ontvangen socialezekerheidsbijdragen**, dat maandelijks door de RSZ via voorschotten aan hen wordt gestort, waarna een afrekening wordt opgesteld. Concreet financiert het FCUD bijvoorbeeld zijn eigen uitgaven met eigen middelen. Het FCUD heeft recht op 0,05 % van de werkgeversbijdragen en financiert zijn uitgaven met deze inkomsten.⁵

Het Globaal Beheer bestaat uit⁶:

- het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering of RIZIV
- de Rijksdienst voor Pensioenen of RVP
- de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers of RKW
- de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening of RVA
- het Fonds voor Arbeidsongevallen of FAO
- het Fonds voor Beroepsziekten of FBZ
- Pool voor de Zeelieden
- Hulp- en Voorzorgskas voor de Zeelieden of HVKZ

⁵ Beknopt overzicht van de sociale zekerheid in België, Federale overheidsdienst Sociale Zekerheid, p.32; Evaluatie van het beheer van de thesauriebehoeften in het Globaal beheer van de werknemers, Rekenhof, p. 19.

⁶ <http://www.onssrsz.lss.fgov.be/nl/content/about/mission.html>

De verdeling van de gelden uit de gemeenschappelijke pot gebeurt volgens de behoefte van elke instelling. Op basis van de behoeftetabel die wordt opgesteld door elke instelling en voortdurend wordt geactualiseerd, en de thesaurieramingen voor de volgende maand, gaat de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) voor elke dag van de volgende maand na hoe groot het dagsaldo zal zijn voor zijn rekeningen. De RSZ beheert de dagelijkse overschotten en tekorten van het Globaal Beheer door beleggingen en leningen af te sluiten, waarbij de wettelijke voorschriften die beleggingen met een groot risico verhinderen worden nageleefd. Daarnaast beheert de RSZ de reserves waarover het Globaal Beheer beschikt. Hoewel het beheer van de ontvangsten van de sociale zekerheid via het Globaal Beheer vandaag gebeurt aan de hand van behoeften zijn de werknemers- en werkgeversbijdragen nog altijd gebaseerd op vaste percentages, hoewel deze percentages in feite niet meer verbonden zijn aan de gerealiseerde uitgaven. In bijlage 2 worden de percentages van deze bijdragen beknopt samengevat.

Wat betreft de bijdragen dient wel opgemerkt te worden dat de werknemersbijdrage en de werkgeversbijdrage op zich nog steeds opgesplitst zijn. Het totaal van de werknemersbijdrage bedraagt 13,07 procent en het totaal van de werkgeversbijdrage 24,77 procent. Er is trouwens ook nog een belangrijk onderscheid tussen arbeiders en bedienden. Bij de arbeiders dienen de sociale bijdragen te worden berekend aan 108 % van het brutoloon en bij bedienden aan 100 % van het brutoloon⁷.

Elk kwartaal moeten de werkgevers bij de RSZ **aangifte** doen van de bij hen tewerkgestelde werknemers en de betaalde lonen en de daarop verschuldigde bijdragen berekenen. Zij moeten de werknemersbijdragen inhouden op de lonen en na aftrek van deze bijdrage en de bedrijfsvoorheffing wordt aan de werknemer het nettoloon uitbetaald. De werkgeversbijdrage wordt wel berekend op basis van het brutoloon, maar maakt er geen deel van uit. De bijdragen voor de gezinsbijslagen behoren tot de werkgeversbijdragen. De bijdrage voor kinderbijslag zelf (7 %) is dus een werkgeverbijdrage, maar door de invoering van het principe van het globaal beheer is de bijdrage in principe losgekoppeld van de uitgaven. Samen met de werknemersbijdragen worden de verschuldigde werkgeversbijdragen doorgestort aan de RSZ. De werkgevers kunnen zich hiertoe laten bijstaan door daartoe erkende sociale secretariaten die de vorm aannemen van een vereniging zonder winstoogmerk.⁸

⁷ Dit verschil is te wijten aan de verschillende uitbetaling van vakantiegeld voor beide soorten werknemers.

⁸ G. VAN LIMBERGHEN, E. VERHEYDEN, Ambtenaar, werknemer of zelfstandige in het socialezekerheidsrecht – vergelijkende studie van de socialeverzekeringssystemen voor ambtenaren, werknemers en zelfstandigen in “Recht en Sociale Zekerheid”, nr. 10, 2004, p. 268.

De inning zelf van de middelen behorend tot het Globaal Beheer⁹ gebeurt in het werknemersstelsel via de RSZ. Deze instelling zorgt voor de **financiering** van de uitgaven **volgens de behoeften** van de instellingen die onder het Globaal Beheer vallen en dus ook van de RKW en de kinderbijslagfondsen. De RSZ verdeelt haar ontvangen middelen over de uitkeringsinstellingen volgens de maandelijkse thesauriebehoeften van deze laatste zowel voor het verstrekken van de prestaties als voor de administratiekosten.

Concreet geeft de RKW, zoals elke andere OISZ die de noodzakelijke middelen dient te verkrijgen van de RSZ, voor de aanvang van elke maand aan de RSZ een gedetailleerd overzicht van de noodzakelijke middelen voor de komende maand. Gezien de RKW instaat voor de verdeling van de middelen aan de kinderbijslagfondsen, vraagt de RKW zowel voor de kinderbijslagfondsen als voor zichzelf, voor de uitkering van de gezinsbijslag en voor de betaling van de administratiekosten de nodige middelen. In de Commissie voor Financiële problemen, georganiseerd door de RSZ, worden voor de aanvang van een nieuwe maand de gevraagde middelen van de betrokken uitkeringsinstellingen besproken.

1.2 Evolutie van de ontvangsten van het Globaal Beheer – stelsel voor werknemers

De financiering van de socialezekerheidssector voor werknemers gebeurt hoofdzakelijk door sociale zekerheids**bijdragen** van de werknemers en de werkgevers.

Deze bijdragen volstaan echter al een tijdje niet meer om het hoofd te kunnen bieden aan de lasten die dienen gedragen te worden door de sociale zekerheid zonder dat dit een nefaste invloed zou hebben op de economie en tewerkstelling.¹⁰ Daarom wordt de sociale zekerheid in toenemende mate gefinancierd door andere ontvangsten (zie supra). Uit tabel 1 blijkt dat in 1997 nog 73,01 procent van de ontvangsten van de RSZ globaal beheer bestonden uit bijdragen. In 2006 is dit aandeel 7,24 procent lager (65,77 %).

De ontvangen middelen van de RSZ bestaan uit:

- Bijdragen van werkgevers en werknemers
- Staatstoelagen: de overheid subsidieert met een deel van de algemene belastingontvangsten een deel van de sociale zekerheid.

⁹ Niet enkel bijdragen van werknemers en werkgevers maar ook staatstoelagen, alternatieve financiering en overige ontvangsten (zie verder).

¹⁰ P. VAN DER VORST, De sociale zekerheid. De RSZ. 60 jaar jeugd, rechtmatigheid in "Belgisch tijdschrift voor Sociale Zekerheid", nr. 1, 2005, p. 16.

- Alternatieve financiering. De alternatieve financiering bevat eigenlijk fiscale ontvangsten die rechtstreeks aan de sociale zekerheid worden toegewezen. De alternatieve financiering heeft tot doel de klassieke sociale verzekeringsbijdragen en de staatstoelagen terug te dringen door de invoer van taksen of lasten met een bijzondere bestemming ten voordele van bepaalde sociale verzekeringen¹¹. Jaarlijks wordt 23,514 % van de BTW-ontvangsten toegewezen aan de sociale zekerheid, waarbij een minimumbedrag werd vastgesteld als noodzakelijke alternatieve financiering¹². Daarnaast wordt een gedeelte van de opbrengst van de accijnzen, de belasting op stock-options, een gedeelte van de belasting op de winst op werknemersparticipatie, de roerende voorheffing, de jaarlijkse taks op verzekeringsverrichtingen en inkomsten van de personenbelasting en vennootschapbelasting toegewezen aan de financiering van de sociale zekerheid¹³.
- Toegewezen ontvangsten. Dit zijn ontvangsten die rechtstreeks zijn toegewezen aan de sociale zekerheid, bvb. de bijzondere bijdrage voor sociale zekerheid.
- Externe overdrachten. Het betreft overdrachten vanuit sectoren buiten het Globaal Beheer naar het Globaal Beheer, bvb. vanuit het kapitalisatiestelsel van pensioenen of het kapitalisatiestelsel van het Fonds voor Arbeidsongevallen.
- Opbrengsten uit beleggingen
- Diversen, bvb. gerechtelijke intresten, recuperatie uitgaven klinische biologie (RIZIV), ...

Een overzicht van de ontvangen middelen van de **RSZ** die over de verschillende sociale zekerheidsinstellingen worden verdeeld, vindt u in tabel 1. De cijfers in de tabel werden uitgedrukt in constante prijzen (omrekening aan de hand van de gezondheidsindex¹⁴). De belangrijkste vaststellingen uit deze tabel zullen in de volgende paragrafen worden toegelicht.

¹¹ G. VAN LIMBERGHEN, E. VERHEYDEN, Ambtenaar, werknemer of zelfstandige in het socialezekerheidsrecht – vergelijkende studie van de socialeverzekeringssystemen voor ambtenaren, werknemers en zelfstandigen in “Recht en Sociale Zekerheid”, nr. 10, 2004, p. 258–259.

¹² Artikel 66, § 1, wet van 2 januari 2001 houdende sociale, budgettaire en andere bepalingen.

¹³ Vademecum van de financiële en statistische gegevens over de sociale bescherming in België periode 2002-2008, Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, p. 345.

¹⁴ De gemiddelde gezondheidsindex (spilindex) werd genomen op economische basis.

Tabel 1: Overzicht van de ontvangsten van de RSZ-Globaal Beheer van 1997 tot 2006 (in duizend EUR) in constante prijzen

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bijdragen	30.518.293	31.067.192	32.152.973	33.024.770	33.537.835	34.492.329	34.163.992	34.376.205	34.713.783	35.082.636
Staatstoelagen	5.544.079	5.523.840	5.513.856	5.578.816	5.582.965	5.473.211	5.492.281	5.500.997	5.444.688	5.430.743
Alternatieve financiering	3.298.681	3.283.165	3.617.897	4.007.097	3.665.349	4.636.815	4.667.858	7.821.737	9.039.480	9.584.771
Toegewezen ontvangsten	1.171.144	1.220.282	1.764.727	1.530.322	1.545.430	1.660.060	1.696.487	1.941.514	1.982.124	2.037.846
Externe overdrachten	566.011	521.882	513.068	450.824	429.417	461.738	492.671	476.128	489.221	483.133
Opbrengsten beleggingen	49.956	53.033	51.868	199.440	230.646	338.336	156.539	245.471	176.227	6.805
Diversen	649.455	636.356	626.825	968.979	680.408	683.282	673.228	704.919	695.691	719.073
Totaal	41.797.619	42.305.750	44.241.214	45.760.248	45.672.050	47.745.771	47.343.056	51.066.971	52.541.214	53.345.007

Bron: Vademecum 2001, p. 87; Vademecum 2002, p. 80, Vademecum 2002 tot 2008, p. 98, Vademecum 2001 tot 2008, p. 104, Vademecum 1999 tot 2005, p. 116, Van De Wiele B. van de FOD Sociale Zekerheid.

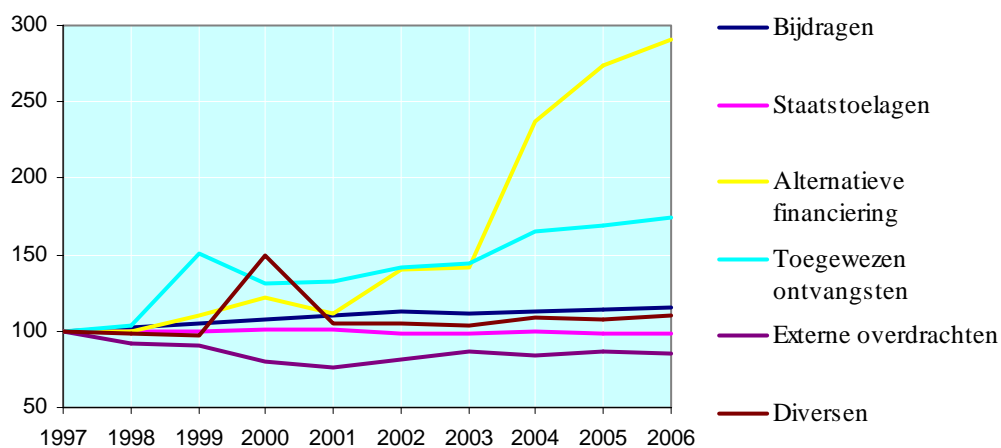
Globaal uitgedrukt in constante prijzen zijn de RSZ ontvangsten tussen 1997 en 2006 gestegen met 27,63 procent of 11,5 miljard EUR. Deze stijging is echter bijzonder ongelijk over de verschillende categorieën. De bijdragen zelf zijn in reële termen toegenomen met **14,96 procent** of 4,6 miljard EUR. De stijging van de ontvangsten is proportioneel echter het hoogst in het kader van de alternatieve financiering en de toegewezen ontvangsten. De alternatieve financiering is sinds 1997 verdrievoudigd en is goed voor een toename van 6,3 miljard EUR. Ook de toegewezen ontvangsten zijn in 2006 1,7 keer groter dan in 1997, een toename met bijna 867 miljoen EUR. De tabel toont dus duidelijk aan dat de ontvangsten (als gevolg van groeiende behoefte) sterk gestegen zijn en dat de toename in de ontvangsten voor een groot stuk is toe te schrijven aan de alternatieve financiering en de toegewezen ontvangsten.

De evoluties in de andere categorieën zijn gezien de grootte van hun bijdrage in het totaal van minder belang. Toch kan aangestipt worden dat uit de cijfers blijkt dat de staatstoelagen gedaald zijn alsook de externe overdrachten. De **externe overdrachten** daalden in 2006 ten opzichte van 1997 met 14,64 %. De externe overdrachten bedroegen in 2006 toch 0,91 % van de ontvangsten van de RSZ. De opbrengsten uit beleggingen kennen een grillig verloop. De diverse inkomsten (bvb. gerechtelijke intresten) ten slotte kenden sinds 1997 een toename met 10,72 procent of bijna 70 miljoen EUR.

De belangrijkste vaststelling uit **tabel 1** is de sterke stijging van de alternatieve financiering en de toegewezen ontvangsten.

Grafiek 1 geeft weer hoe de uitgaven zijn geëvolueerd met het jaar 1997 als basisjaar. De grafiek toont duidelijk aan dat de alternatieve financiering en de toegewezen ontvangsten het sterkst gestegen zijn, terwijl de bijdragen in vergelijking proportioneel een stuk minder toenamen.

Grafiek 1: Evolutie van de ontvangsten van de RSZ Globaal Beheer in het stelsel voor werknemers, index met basisjaar 1997 (in percentage)

1.3 Evolutie van de toegekende bijdragen aan de RKW

Het Belgische socialezekerheidsstelsel kent globaal genomen vier kinderbijslagstelsels:

- Het kinderbijslagstelsel voor werknemers
- Het stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag
- Het kinderbijslagstelsel voor de zelfstandigen
- Het kinderbijslagstelsel voor de overheidssector

In deze studie komen enkel de sectoren uit de kinderbijslag voor werknemers en het stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag aan bod. De financiering van deze stelsels maakt deel uit van de globale socialezekerheidssector voor werknemers.

Tot nu toe werd het globale stelsel besproken. Maar vanaf nu ligt de focus volledig op de ontvangsten en de uitgaven van de RKW in het kader van het Globaal Beheer. Zoals reeds eerder vermeld in het algemene deel, komen deze bijdragen overeen met de financiering op basis van de behoeften van de uitkeringsinstellingen.

Tabel twee drukt de evolutie van de toegekende middelen aan de RKW in het kader van de RSZ Globaal Beheer sinds 1997 uit in constante prijzen. De middelen van de RKW zijn sinds 1997 gestegen met 3,79 procent, het aantal rechtgevende kinderen steeg in dezelfde periode met ongeveer 3,27 procent.

Tabel 2: Toegekende middelen (excl. de netto-beheersbegroting van de RKW)¹⁵ aan de RKW van 1997 tot 2006

1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
3.535.300	3.517.855	3.502.967	3.502.650	3.495.314	3.509.398	3.547.911	3.559.640	3.603.813	3.669.322

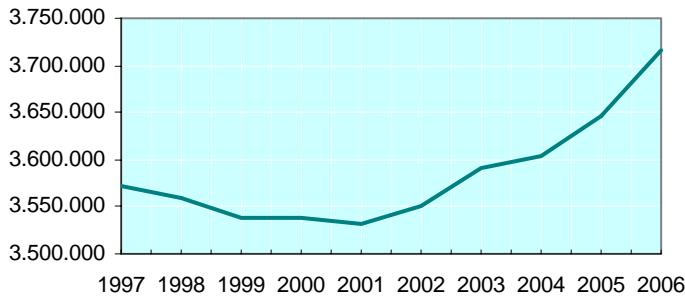
Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW uitgedrukt in constante prijzen van 2006 (gemiddelde gezondheidsindex op budgettaire basis)

Als de evolutie van de toegekende middelen (uitgedrukt in constante prijzen) wordt weergegeven aan de hand van een grafiek (zie grafiek 2) dan blijkt dat deze daalden tot 2001 en vanaf 2002 sterk zijn beginnen toenemen. De daling tussen 1997 en 2001 is te wijten aan de halvering van de leeftijdsbijslag die jaarlijks een aanzienlijke budgettaire besparing opleverde gecombineerd met een stabiele populatie rechtgevende kinderen. Vanaf 2002 echter is het aantal rechtgevende kinderen gestaag beginnen toenemen na jarenlang stabiel te zijn gebleven rond 1.830.000 kinderen, wat zich vertaalde in een stijging van de toegekende middelen.

Naast de gestage verhoging van het aantal effectieven zijn er nog een aantal andere factoren die de toename in de middelen verklaren. Sinds 2002 tot en met 2005 zijn ook het aantal rechthebbenden op de verhoogde kinderbijslag voor langdurig werklozen en gepensioneerden en in beperktere mate ook het aantal invaliden sterk gestegen. Daarnaast werd in 2003 ook het nieuwe systeem voor gehandicapten ingevoerd, de budgettaire weerslag van deze maatregel kwam op kruissnelheid in 2004. De stijging van de uitgaven in 2006 is vooral te verklaren door het feit dat de schoolpremie toen voor het eerst werd uitgekeerd en dat ook de bedragen voor gehandicapte rechtgevende kinderen (nieuw systeem) werden opgetrokken.

¹⁵ De netto-beheersbegroting van de RKW uitgedrukt in constante prijzen steeg tussen 1997 en 2006 met 27,33 procent van 36.434 miljoen EUR naar 43.390 miljoen EUR. In het bedrag van de toegekende middelen aan de RKW zijn wel de administratiekosten aan de kinderbijslagfondsen opgenomen. In 2006 bedroeg dit 81.554.165,19 EUR voor de bijzondere en vrije kinderbijslagfondsen en de NMBS.

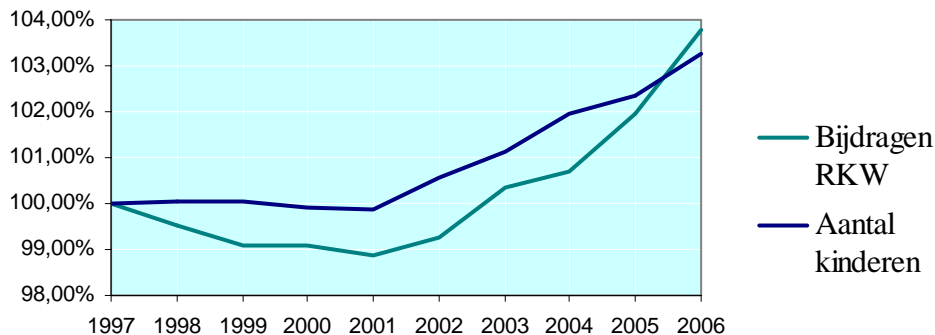
Grafiek 2: Evolutie van de toegekende middelen door de RSZ Globaal Beheer (exclusief netto-beheersbegroting) aan het stelsel voor gezinsbijslag voor werknemers

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW uitgedrukt in constante prijzen van 2006

De evolutie van de ontvangsten is dus in grote mate te verklaren door de evoluties van de effectieven, gecombineerd met maatregelen die genomen werden in de sector van de kinderbijslag met een budgettaire weerslag. In grafiek 3 wordt de evolutie van de toegekende middelen (exclusief netto-beheersbegroting) vergeleken met de evolutie van het aantal kinderen. Hieruit blijkt dat de evolutie van de toegekende middelen relatief goed overeenkomt met de evolutie van de kinderen, met uitzondering van eind jaren '90 (door het reeds vermelde effect van de gehalveerde leeftijdsbijslag). De grafiek toont ook heel duidelijk aan dat in 2006 de bijdragen veel sterker gestegen zijn dan de kinderen, wat het effect weergeeft van de schoolpremie.

Grafiek 3: Evolutie van de bijdragen van de RSZ aan de RKW (exclusief netto-beheersbegroting) en van het aantal rechtgevendende kinderen, van 1997 tot 2006 (in percentage)

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW uitgedrukt in constante prijzen van 2006 (gemiddelde gezondheidsindex op budgettaire basis); aantal rechtgevendende kinderen: statistiekportaal

De globale middelen die de RKW van de RSZ ontvangt om de uitgaven van de kinderbijslagfondsen en zijn eigen uitgaven te financieren zijn (excl. eigen netto-beheersbegroting) in de periode 1997-2006 gestegen met 3,79 procent uitgedrukt in constante prijzen. Deze toename is echter een stuk lager dan de toename van de RSZ ontvangsten die in hun geheel met 27,63 procent stegen de laatste 10 jaar. Daarnaast tonen de cijfers aan dat de evolutie van de toegekende middelen uitstekend te verklaren is aan de hand van de gegevens van de evolutie van de rechtgevende kinderen in de sector van de kinderbijslag en aan de hand van de verschillende maatregelen met een budgettaire weerslag die in die periode door de regering genomen werden. Uit de cijfers blijkt dus dat de toegekende middelen in de kinderbijslagsector veel minder snel gestegen zijn dan de totale middelen in de sector Globaal Beheer. Dit komt omdat de stijging van de uitgaven zich vooral in andere sectoren van de sociale zekerheid voordoet (vooral ziektezorgen). Dit zal blijken uit een grondige vergelijkende analyse van de verschillende socialezekerheidssectoren in het volgende hoofdstuk.

1.4 Aandeel van de kinderbijslag in de globale sociale zekerheid 1980-2003

In het voorgaande deel werd duidelijk dat de toegekende middelen in het kinderbijslagstelsel voor werknemers ter financiering van zijn uitgaven veel minder snel stijgen dan de totale uitgaven in de sociale zekerheid. Dit heeft het logische gevolg dat het aandeel van de kinderbijslag ten opzichte van de andere sectoren vermindert. Gegevens op lange termijn zijn hierover niet beschikbaar via de tabellen van het Vademecum van de sociale zekerheid, maar wel via een interessante studie¹⁶. Dit zal nu worden besproken zodat de evolutie van de verschillende sectoren in de sociale zekerheid voor werknemers op lange termijn kan worden beschouwd. Daarna zal een jaarlijks overzicht worden gegeven van de prestaties van de verschillende instellingen van de sociale zekerheid voor werknemers voor de jaren 1997-2006.

Tabel 3 geeft een overzicht van de uitgaven in de verschillende sectoren van het stelsel voor werknemers van 1980 tot 2003¹⁷ in percentages ten opzichte van het totaal van de uitgaven in het stelsel voor werknemers.

Tabel 3: aandeel sectoren in het stelsel voor werknemers ten opzichte van het totaal van de uitgaven in het stelsel voor werknemers

	1980	1990	1995	2000	2003
Pensioenen	33,6	33,4	32,9	32,8	31,2
Gezondheidszorg	21,8	25,9	28,6	31,3	32,1
Werkloosheid	12,4	12,2	12,8	11,5	12,7
Gezinsbijslag	12,8	9,9	8,8	8,1	7,3
Ziekte-invaliditeit	10,5	8,3	7,1	7,1	7,1
Andere	8,9	10,3	9,8	9,2	9,6
Totaal	100	100	100	100	100

Bron: Pierre-Paul Maeter, Uitdagingen voor de financiering van de sociale zekerheid.

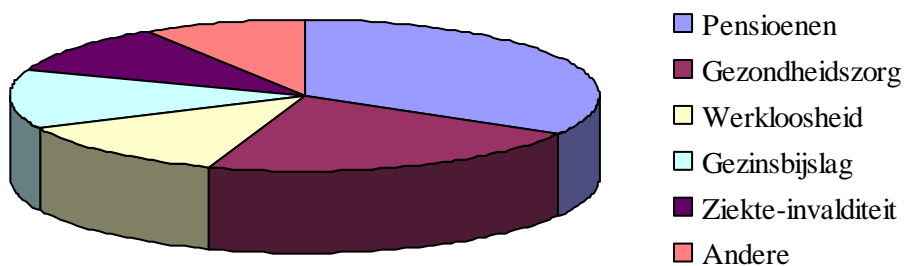
Uit **grafieken 4 en 5** (zie infra), gebaseerd op tabel 3, blijkt duidelijk dat het aandeel van kinderbijslag in de totale uitgaven van het stelsel voor werknemers sterk is afgenomen in de periode 1980-2003. Volgens de studie van Pierre-Paul Maeter bedroeg dit aandeel in 1980 nog 12,8 procent en is dit gedaald naar 7,3 procent in 2003. Daarnaast is ook het aandeel van ziekte- en invaliditeitsuitkeringen afgenomen evenals dat van de pensioenen. Het aandeel van de gezondheidszorg is het sterkst gestegen van 21,8 procent naar 32,1 procent en dit is dus de sector die de grootste toename kende.

¹⁶ Pierre-Paul Maeter, Uitdagingen voor de financiering van de sociale zekerheid

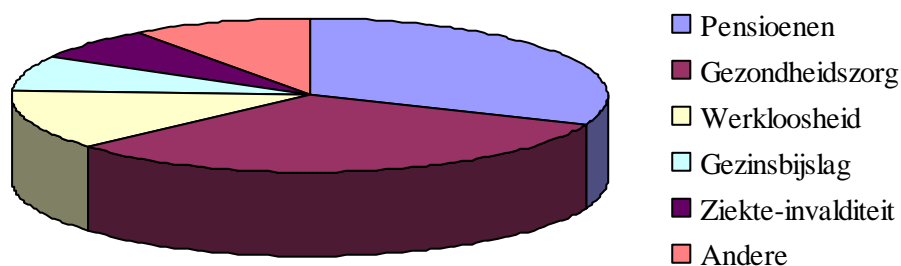
¹⁷ Geen meer recente gegevens beschikbaar via deze bron.

De stijging in de sector gezondheidszorgen vloeit voort uit diverse factoren. Als gevolg van de uitbreiding naar nieuwe prestaties door de technische vooruitgang (duurdere medische technieken), het ontstaan van nieuwe risico's (de stijging van het aantal bejaarden met bijkomende nood aan opvang en zorg) en de stijgende medische consumptie zijn de prestaties in de sector gezondheidszorg steeds meer toegenomen. De grafieken (zie infra) geven een overzicht van de aandelen van de verschillende sectoren in het jaar 1980 en in het jaar 2003.

Grafiek 4: Aandeel van de socialezekerheidssectoren in het stelsel voor werknemers in 1980

Grafiek 5: Aandeel van de socialezekerheidssectoren in het stelsel voor werknemers in 2003

1.5 Aandeel van de kinderbijslag in de globale sociale zekerheid 1997-2006

Op basis van de gegevens beschikbaar in het Vademecum van de financiële en statistische gegevens over de sociale bescherming in België werd een statistiek opgemaakt voor de verschillende takken van de sociale zekerheid in het werknemersstelsel. Net als in de statistieken betreffende de ontvangsten wordt de evolutie van de uitgaven weergegeven sinds 1997. De gegevens van de jaren 2005 en 2006 zijn echter voorlopige bedragen. De gegevens van 2005 betreffende de werkelijke uitgaven waren namelijk ten vroegste beschikbaar eind november 2008. Het aandeel van de gezinsbijslag in het stelsel voor werknemers ligt de laatste 10 jaar tussen 9,11 % (in 1997) en 7,56 % (in 2005). In 2006 is voor het eerst een stijging vast te stellen in het aandeel van gezinsbijslag (+ 0,06 %) als gevolg van de toekenning van de schoolpremie en in mindere mate de verhoging van de bedragen voor kinderen met een aandoening. De onderstaande tabel 4 geeft de evolutie weer van de uitgaven (sociale prestaties) voor de laatste 10 jaar uitgedrukt in constante prijzen. Daarnaast staan in de tabel ook de beheerskosten en betalingskosten vermeld.

Tabel 4: Uitgaven stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers van 1997 tot 2006 (in duizend EUR) tegen constante prijzen

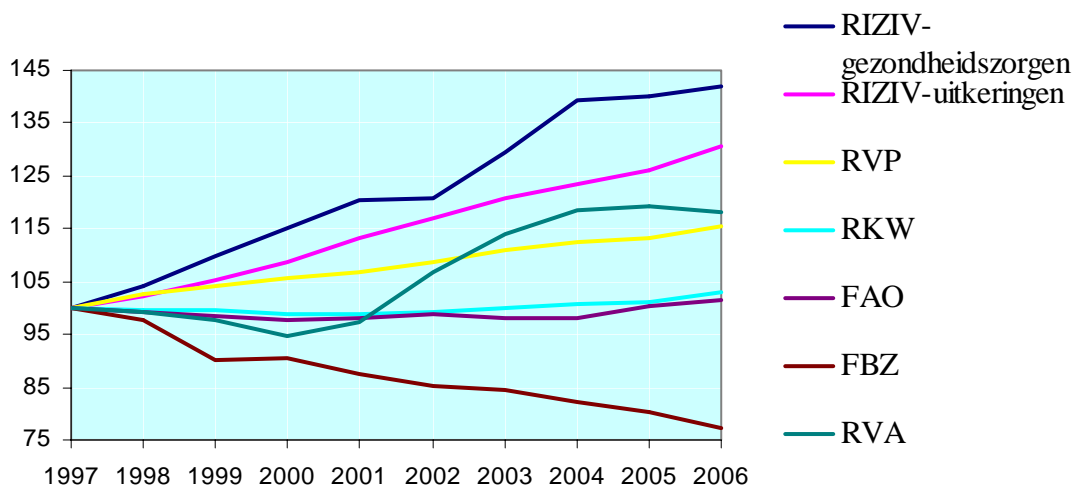
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
PRESTATIES:	38.811.984	39.661.985	40.396.932	41.086.868	42.145.444	43.183.872	45.159.447	46.905.447	47.207.368	47.820.849
RIZIV-gezondheidszorgen	11.726.603	12.248.022	12.871.433	13.504.972	14.129.483	14.160.050	15.198.888	16.352.953	16.442.229	16.634.403
RIZIV-uitkeringen	2.760.668	2.828.269	2.908.975	3.003.218	3.125.942	3.230.768	3.334.171	3.409.338	3.481.738	3.610.561
RVP	13.153.219	13.507.262	13.686.820	13.883.721	14.057.524	14.298.709	14.611.528	14.789.218	14.879.068	15.175.410
RKW	3.535.516	3.520.081	3.515.933	3.498.741	3.493.041	3.505.634	3.532.105	3.556.629	3.568.742	3.645.934
FAO	157.332	156.467	155.020	153.632	154.467	155.787	154.286	154.054	157.917	159.785
FBZ	399.414	390.610	360.675	360.971	349.840	340.646	337.440	328.594	320.295	309.199
RVA	6.999.128	6.943.737	6.845.154	6.636.922	6.799.772	7.462.050	7.965.076	8.292.710	8.339.543	8.269.287
Mijnwerkers-Invaliden pensioenen	61.225	49.124	37.218	30.167	22.399	17.382	13.385	9.784	6.341	5.295
Pool der zeelieden-wachtgeld	18.879	18.412	15.703	14.524	12.975	12.846	12.567	12.167	11.495	10.975
BETALINGSKOSTEN	14.232	13.027	14.505	13.944	13.706	11.772	11.156	11.022	10.389	9.887
BEHEERSKOSTEN	1.419.994	1.440.327	1.480.454	1.473.160	1.554.258	1.499.986	1.683.008	1.667.161	1.681.312	1.734.351
EXTERNE OVERDRACHTEN	59.569	77.595	313.194	396.666	683.188	596.762	497.978	1.703.286	2.238.587	1.980.911
INTRESTEN OP LENINGEN	133.138	107.786	70.457	46.893	12.263	8.642	6.314	8.051	13.299	27.358
DIVERSEN	718.202	692.283	964.185	805.709	845.778	835.304	860.632	1.170.533	1.195.437	1.450.545
TOTAAL	41.157.119	41.993.003	43.239.726	43.823.240	45.254.637	46.236.339	48.218.535	51.465.502	52.346.391	53.023.901

Bron: Vademecum van de financiële en statistische gegevens over de sociale bescherming, periode 2001-2007, p. 111, periode 2002-2008, p. 105, periode 1999-2005, p. 119-120, periode 2000-2006, p. 112-119, 2008, p. 107-109, B. Van De Wiele, FOD Sociale Zekerheid.

In 2006 hadden de sociale prestaties een aandeel van 90,19 procent in de uitgaven van het stelsel voor werknemers, dit is een daling met 4,11 procent ten opzichte van 1997.

Wat betreft de uitgaven inzake sociale prestaties geeft de onderstaande grafiek een duidelijk overzicht van de evolutie van de uitgaven, die de enorme stijging van de uitgaven in de sector RIZIV-gezondheidszorgen aantoont en de toename van de RIZIV-uitkeringen. Daarnaast valt in de grafiek ook de verhoging op van de RVA-uitkeringen die sinds 2001 fors toenamen tot 2004 en dan min of meer stagneerden.

Grafiek 6: Evolutie van de zeven belangrijkste uitkeringen in het stelsel voor sociale zekerheid voor werknemers (in percentage)

Tussen 1997 en 2006 is het aandeel van de uitgaven van de RKW ten opzichte van de andere uitkeringsinstellingen behorend tot het Globaal Beheer – sector voor werknemers gedaald met 1,49 %. In 1997 bedroeg het aandeel van de RKW in de uitgaven ten opzichte van de andere socialezekerheidsinstellingen nog 9,11 %. In 2006 vertegenwoordigt de RKW nog steeds 7,62 % van de uitgekeerde prestaties in de sociale zekerheid voor werknemers en staat hiermee op de vierde plaats¹⁸. Uit het vorige hoofdstuk bleek dat voor de ganse socialezekerheidssector de ontvangen bijdragen stegen met 14,96% en voor de RKW met slechts 3,79 % (exclusief beheerskosten van de RKW). Dit komt vooral omdat de uitgaven in de sector gezondheidszorg zo sterk zijn gestegen.

¹⁸ RIZIV: 42,33%, RVP: 31,73% en RVA: 17,29% (voorlopige cijfers B. Van De Wiele, FOD Sociale Zekerheid, email van 18/04/2008.

2. Uitgaven in het werknemersstelsel

2.1 Situering van het werknemersstelsel ten opzichte van de andere stelsels

In de vorige luiken werd de kinderbijslagsector voor werknemers gekaderd in het geheel van de sociale zekerheid. In dit luik zal specifiek gefocust worden op de kinderbijslagsector voor werknemers en de sector van de gewaarborgde kinderbijslag. Het is belangrijk te vermelden dat beide sectoren meer dan 75 procent van de totale kinderbijslagsector in België vertegenwoordigen. De uitgaven in de totale kinderbijslagsector in België bedroegen in 2006 4,86 miljard EUR. Globaal zijn 1,4 miljoen gezinnen en 2,6 miljoen kinderen betrokken bij de kinderbijslagregeling. De gedetailleerde budgettaire gegevens voor al deze stelsels zijn niet beschikbaar, daarom zal gefocust worden op de uitgaven in het werknemersstelsel die met 75 procent van het totaal toch een goed beeld geven van de uitgaven en hun evolutie. Daarnaast wordt de sector van de gewaarborgde gezinsbijslag onder de loep genomen.

Tabel 5: Vergelijking van het aantal rechthebbenden, het aantal kinderen en de uitgaven betreffende gezinsbijslag in de verschillende stelsels in 2006

Gezinsbijslagstelsel	Rechthebbenden		Kinderen		Uitgaven	
		in %		in %	2006	in %
Werknemers	1.058.748	73,54%	1.891.091	73,25%	3.618.401.926	74,45%
Gewaarborgde	7.882	0,55%	16.258	0,63%	37.032.673	0,76%
Zelfstandigen	106.673	7,41%	200.773	7,78%	331.271.831	6,82%
Overheid	266.469	18,51%	473.425	18,34%	873.763.671	17,98%
Totaal	1.439.772	100%	2.581.547	100%	4.860.470.101	100%

Bron: Rijksdienst voor Kinderbijslag voor werknemers, De kinderbijslag in de overheidssector – tellingen 2007

2.2 Evolutie van de uitgaven aan gezinsbijslag in het stelsel voor werknemers en in het stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag van 1997 tot 2006 – Globaal overzicht

Alvorens dieper in te gaan op de gedetailleerde gegevens van de uitgaven per barema wordt een kort overzicht gegeven van de evolutie van de netto-economische uitgaven in het kinderbijslagstelsel voor werknemers en dat van de gewaarborgde gezinsbijslag. Uit onderstaande tabel blijkt dat de uitgaven, uitgedrukt in constante prijzen, met 2,21 procent gestegen zijn in het werknemerstelsel en met 19,23 procent gestegen zijn bij de gewaarborgde gezinsbijslag.

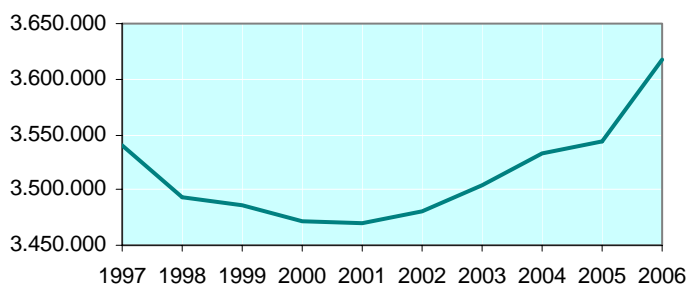
Tabel 6: Netto-economische uitgaven aan gezinsbijslag tegen constante prijzen (gemiddelde gezondheidsindex op economische basis) van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nationale verdeling incl. art. 102	3.540.258	3.493.337	3.486.772	3.471.244	3.470.504	3.481.149	3.504.403	3.532.312	3.544.337	3.618.402
Gewaarborgde gezinsbijslag	31.060	31.738	33.724	34.072	30.656	32.473	34.293	31.030	31.369	37.032

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW uitgedrukt in constante prijzen van 2006

De onderstaande **grafiek 7** drukt de evolutie van de uitgaven van de nationale verdeling (inclusief artikel 102¹⁹) uit in absolute termen. De grafiek toont duidelijk aan dat de uitgaven in absolute termen daalden tot en met 2001 en vanaf 2002 een sterke opwaartse evolutie kenden. De uitgekeerde gezinsbijslag daalt bij de nationale verdeling (inclusief artikel 102) tussen 1997 en 2001 met 1,97 %. Vanaf 2001 stijgt de uitgekeerde gezinsbijslag opnieuw. De gezinsbijslag is in 2006 ten opzichte van 2001 gestegen met 4,26 %. Vooral de sterke stijging in 2006 ten opzichte van 2005 valt op (een stijging met 2,09 %).

Grafiek 7: Netto-economische uitgaven aan gezinsbijslag bij de nationale verdeling (incl. art 102) van 1997 tot 2006 tegen constante prijzen (in duizend EUR)

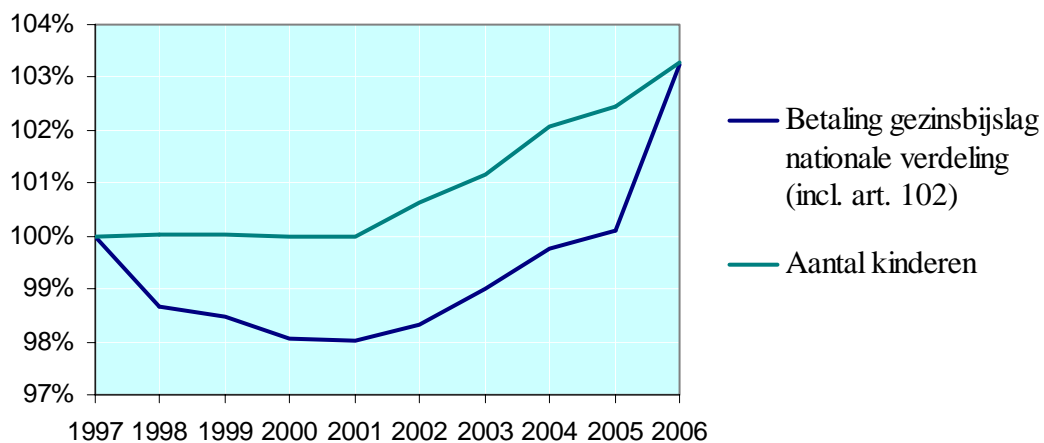

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW uitgedrukt in constante prijzen van 2006.

¹⁹ Dit heeft betrekking op uitgaven voor speciale behartigenswaardige categorieën en op de grensarbeiders (vooral geboortepremies voor bijvoorbeeld rechthebbenden die in België wonen en in Luxemburg of Frankrijk werken).

Een eerste verklaring voor de evolutie van de uitgaven is de evolutie van het aantal kinderen. Als het aantal kinderen toeneemt dan zouden, logischerwijs ook de uitgaven moeten toenemen. Uit de verdere analyse zal blijken dat dit een stelling is die slechts gedeeltelijk opgaat. **Grafiek 8** toont aan dat de uitgaven sinds 2002 inderdaad gestegen zijn mede als gevolg van een stijging van het aantal rechtgevendende kinderen. Maar in de periode ervoor stagneerde het aantal kinderen terwijl de uitgaven aanzienlijk daalden. Deze daling van de uitgaven is te wijten aan de halvering van de leeftijdsbijslag die sinds 1997 van toepassing is op de kinderen van 1ste rang in de gewone schaal (zie infra). Wat de sterke toename van de uitgaven sinds 2002 betreft zijn er naast de stijgende effectieven nog een aantal andere belangrijke indicatoren. Uit de grafiek valt immers af te leiden dat de uitgaven sinds 2002 veel sterker zijn toegenomen dan de effectieven. Dit heeft te maken met de verschillende maatregelen die in de kinderbijslag genomen werden en met de toename van het aantal werkloze rechthebbenden in de kinderbijslag met recht op de verhoogde bijslag.

Grafiek 8: Vergelijking van de evolutie van de netto-economische uitgaven bij de nationale verdeling (incl. artikel 102) van 1997 tot 2006 met het aantal kinderen in percentage (basisindex 1997 = 100)

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW uitgedrukt in constante prijzen van 2006.

Tot slot wordt nog opgemerkt dat de uitgaven en de effectieven (gecumuleerd) over 10 jaar bijna in dezelfde mate gestegen zijn. Maar het is slechts door de forse toename in de uitgaven sinds 2002 dat de uitgaven uiteindelijk dezelfde groei realiseerden. Deze aanzienlijke stijging sinds 2002 is het gevolg van een aantal socio-economische tendensen en van specifieke maatregelen die in de kinderbijslagregeling werden genomen. Deze factoren zullen bij de bespreking van de uitgaven per barema grondig worden toegelicht.

2.3 Evolutie van de uitgaven gezinsbijslag in het werknemersstelsel van 1997 tot 2006 - per barema

Tot nu toe werd telkens vertrokken vanuit de algemene uitgaven zonder opdeling van de uitgaven naar de specifieke subgroepen volgens de wetsartikelen in de kinderbijslag. De financiële aangifte laat echter wel toe om na te gaan hoe de uitgaven voor de verschillende specifieke subcategorieën in de kinderbijslag evolueren. Op die manier kunnen veel verfijndere analyses opgemaakt worden en kan de budgettaire impact van wetwijzigingen veel gedetailleerder in kaart gebracht worden door te focussen op de groep waarop ze betrekking hebben. Tabel 8 geeft een overzicht van de evolutie van de netto-economische uitgaven tussen 1997-2006. Voor het jaar 2006 werden echter om methodologische redenen de budgettaire rekeningen gebruikt. De netto-economische rekeningen voor 2006 zijn immers voor één maand, met name januari 2007, opgemaakt volgens de nieuwe definitie van de financiële aangifte waardoor de gegevens voor de subcategorieën niet meer vergelijkbaar zijn. Daarom werd ervoor geopteerd om voor 2006 de budgettaire uitgaven (werkelijk uitgegeven in 2006) te gebruiken vermits dit voor de verschillende subcategorieën een betere vergelijkingsbasis oplevert. In de voorgaande delen echter leverde dit geen problemen op omdat enkel gewerkt werd met de totale uitgaven.

In tabel 8 worden de uitgaven gerangschikt volgens de verschillende wetsartikelen in de kinderbijslagwet. Vermits het hier gaat om de financiële aangifte van vóór 2007 komt de boekhoudkundige definitie van het artikel niet overeen met wat onder de eigenlijke bepalingen van de wetsartikelen bedoeld wordt. Verder in deze studie zal per wetsartikel een beschrijving volgen van wat onder de boekhoudkundige definitie in de (oude) financiële aangifte verstaan wordt en wat de relatie is met de evolutie van het aantal kinderen. Per barema zal ook gefocust worden op de wetwijzigingen die een belangrijke impact hadden op de uitgaven. Op die manier kan de relatie tussen de wetwijzigingen, evolutie van de effectieven en de evolutie van de uitgaven gedetailleerd in kaart gebracht worden.

Tabel 8: Netto-economische uitgaven aan gezinsbijslag per barema bij de nationale verdeling van 1997 tot 2006 tegen constante prijzen (gemiddelde gezondheidsindex op economische basis)

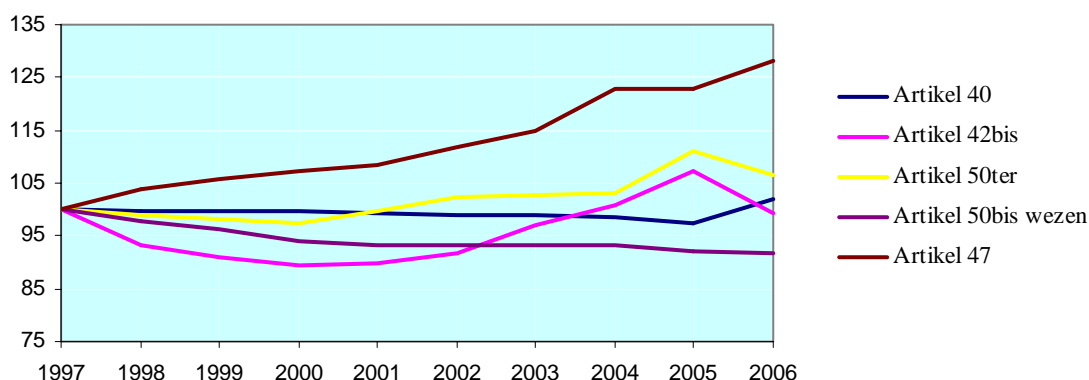
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Artikel 40	2.520.738	2.511.589	2.515.813	2.511.478	2.503.783	2.498.114	2.489.796	2.484.027	2.451.227	2.521.964
Artikel 42bis	490.016	457.048	444.926	437.590	440.947	449.971	475.320	494.216	525.864	514.116
Artikel 50ter	164.858	163.052	161.931	160.467	164.246	168.853	169.595	170.112	182.967	183.131
Artikel 40 wezen	10.953	10.905	10.734	10.515	10.538	10.428	10.668	10.760	12.990	10.998
Artikel 50bis wezen	157.479	153.810	151.756	148.257	147.094	146.743	146.960	146.900	145.067	146.407
Artikel 47	110.907	115.041	117.122	118.796	120.363	123.921	127.577	136.082	136.191	140.392
Artikel 70 ter	0	0	0	0	0	0	629	1.790	1.572	1.548
Kraamgeld	84.825	81.347	84.025	83.706	83.150	82.714	83.452	87.931	87.907	89.616
Adoptiepremie	480	537	464	434	382	405	406	495	552	396
Achterstallen	0	8	1	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	3.540.256	3.493.337	3.486.772	3.471.243	3.470.503	3.481.149	3.504.403	3.532.313	3.544.337	3.608.568

(*) Voor 2006 werden netto-budgettaire gegevens gebruikt, voor de andere jaren werden de netto-economische gegevens gebruikt.

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW uitgedrukt in constante prijzen van 2006.

In de onderstaande **grafiek** worden de belangrijkste evoluties uit **tabel 8** weergegeven en kan de evolutie van de uitgaven van de verschillende subcategorieën vergeleken worden met de andere categorieën. De grafiek toont aan dat in relatieve termen vooral de uitgaven art. 47, art. 50ter en art. 42bis zijn toegenomen. Terwijl de uitgaven in de schaal art. 40 eigenlijk gedaald zijn, zou uit tabel 8 en grafiek 9 verkeerdelijk geconcludeerd kunnen worden dat de uitgaven in de schaal art. 40 gestegen zijn maar dit is te verklaren door een technische correctie. In de financiële aangifte werd de schoolpremie immers geboekt onder de schaal art. 40 wat in 2006 tot een toename leidde in de schaal **art. 40** van 62 miljoen EUR.

Grafiek 9: Evolutie van de netto-economische uitgaven per barema bij de nationale verdeling (incl. art.102) van 1997 tot 2006 in percentage (basisindex 1997 = 100). (*) 2006 budgettaire gegevens

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW uitgedrukt in constante prijzen van 2006.

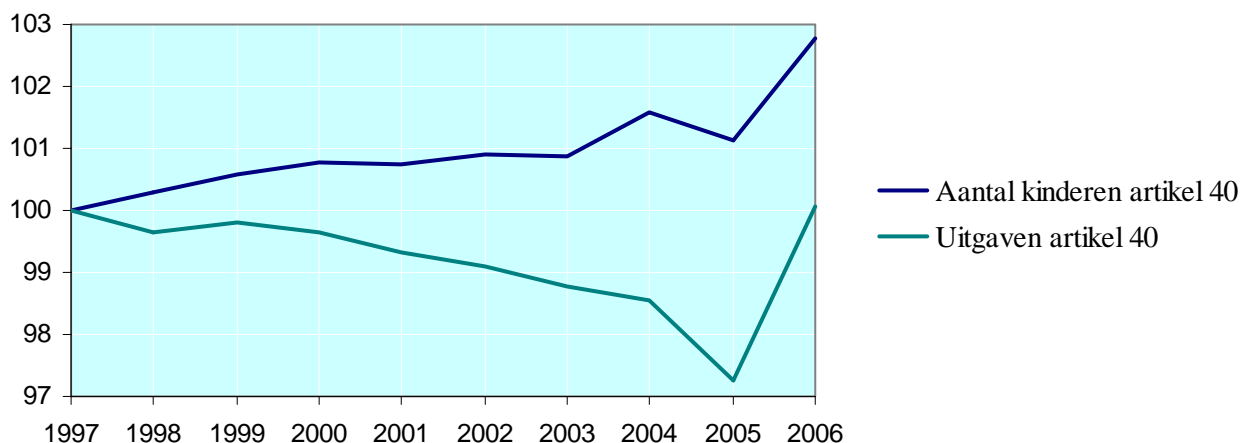
Als de cijfers voor 2006 voor de schaal **art. 40** gecorrigeerd worden dan dalen deze uitgaven fors en dit ondanks (zie infra) stijgende effectieven. De daling is bijna louter toe te schrijven aan de maatregel van de halvering van de leeftijdsbijslag en in beperktere mate aan de proportionele toename van het aantal kinderen van rang 1. De basisbijslag voor het kind van rang 1 is immers het laagst en door een toename van deze categorie is hun gewicht in de totale uitgaven toegenomen wat gemiddeld per kind een lagere uitgave als resultaat heeft.

2.3.1 Relatie tussen de uitgaven en de effectieven, art.40 volgens boekhoudkundige definitie

De boekhoudkundige definitie van **art. 40** in de kinderbijslag omvat de kinderen die enkel recht hebben op de gewone schaal voor werkende of tijdelijk werkloze rechthebbenden, gepensioneerde rechthebbenden, werkloze rechthebbenden en invalide rechthebbenden. Het betreft hier de groep die geen recht heeft op een sociaal supplement of de wezenbijslag. De wezen in de gewone schaal ten slotte behoren niet tot deze categorie maar zijn apart opgenomen (zie infra). De uitgaven opgenomen voor deze categorie omvatten de uitgekeerde basisbijslag en daarbij opgeteld de leeftijdsbijslag. Het voordeel van deze manier van tellen is dat er op die manier een perfecte coherentie bestaat tussen de financiële statistieken en de statistieken betreffende het aantal rechtgevendende kinderen. Dit maakt een grondige analyse mogelijk en zo kan worden uitgerekend wat een kind in de schaal art.40 gemiddeld maandelijks ontvangt aan kinderbijslag.

Zoals blijkt uit onderstaande tabel vormt 2006 een atypisch jaar vermits de uitgaven plotseling vrij snel stijgen. Dit is het resultaat van het feit dat de schoolpremie integraal werd ondergebracht in de categorie art. 40, wat op zich al tot een toename leidde van 62 miljoen EUR. Om een realistisch beeld te krijgen van de evolutie is het daarom beter om te focussen op de evolutie tussen de jaren 1997- 2005.

Grafiek 10: Vergelijking van de evolutie van de netto-economische uitgaven van artikel 40 bij de nationale verdeling (inclusief artikel 102) van 1997 tot 2006 met het aantal kinderen in percentage (basisindex 1997 = 100) (*) cijfers 2006 volgens budgettaire basis

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW uitgedrukt in constante prijzen van 2006.

De bovenstaande grafiek toont aan dat de uitgaven in de schaal art. 40 vrij sterk gedaald zijn en dit terwijl de aantallen in dezelfde periode fors toenamen. Let wel, hier wordt de periode 1997-2005 beschouwd omdat deze de reële evolutie weergeeft (zie opmerking schoolpremie supra). De daling van de uitgaven is het gevolg van de **halvering van de leeftijdsbijslag** voor de kinderen van rang 1. Vanaf 1997 kregen kinderen van rang 1 in de gewone schaal slechts de helft van de normale leeftijdsbijslag. Het systeem werkt op basis van verworven rechten waardoor er jaar op jaar meer kinderen in de maatregel instromen. Voor groepen kinderen geboren in bepaalde jaren werd de leeftijdsbijslag ‘geblokkeerd’ en blijft de volledige leeftijdsbijslag van toepassing. Op alle nieuwe kinderen die jaarlijks instromen in de categorie 6-jarigen²⁰ is de halvering van de leeftijdsbijslag van toepassing, waardoor de besparing jaarlijks groter wordt. De budgettaire impact van deze maatregel wordt bovendien elk jaar groter want jaarlijks komt er een cohorte 6-jarigen bij die onderworpen zijn aan de halvering. Op lange termijn heeft dit in de schaal art. 40 tot een aanzienlijke besparing geleid. De besparing in de leeftijdsbijslag komt eigenlijk enkel ten laste van deze groep kinderen vermits kinderen in de verhoogde schalen sowieso niet onderworpen zijn aan de halvering.

²⁰ Er zijn wel een aantal uitzonderingen binnen art.40 die niet onderworpen zijn aan de halvering met name de kinderen met een aandoening en de kinderen die rang 1 geworden zijn ter vervanging van ouder kind. Daarnaast zijn vanaf 2007 ook de kinderen voor wie een éénouderpremie betaald wordt niet onderworpen aan de halvering, maar dit heeft geen effect op de besproken resultaten vermits het hier enkel gaat om de cijfers van 2006.

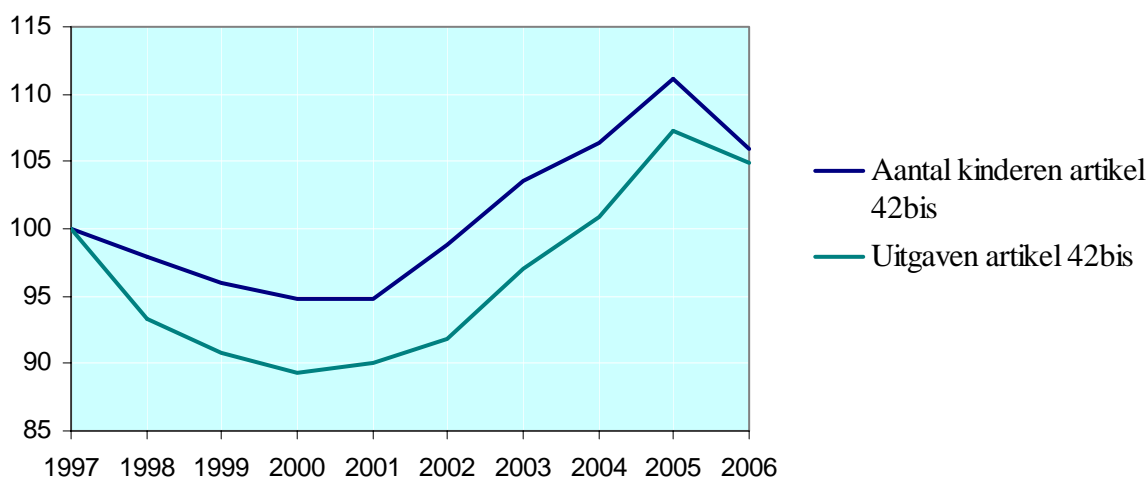
De tendens van toenemende effectieven gekoppeld aan dalende uitgaven heeft ervoor gezorgd dat de waarde van de gemiddelde kinderbijslag voor deze categorie van kinderen een uitholling heeft gekend. Uit verschillende studies en verder ook in deze studie blijkt dat de kinderbijslag niet welvaartsvast is. Voor deze groep van gezinnen daalt de gemiddelde kinderbijslag zelfs in constante prijzen, wat een aanzienlijke daling van de koopkracht inhoudt.

De daling van de kinderbijslag in reële termen kan worden aangetoond aan de hand van een vergelijking van de gemiddelde kinderbijslag in 1998 en 2005. In constante prijzen uitgedrukt is de gemiddelde kinderbijslag uitbetaald voor de categorie kinderen (zie supra) art.40 gedaald van 138,59 EUR in 1998 naar 134,12 EUR in 2005. Dit is een reële daling in termen van koopkracht gemeten volgens de gezondheidsindex van 3,23 procent. Het grootste deel van deze daling is te wijten aan de halvering van de leeftijdsbijslag, maar er gaat ook een effect uit van de toename van het percentage kinderen in rang 1 zoals hierboven beschreven. Door de invoering van de schoolpremie in 2006 is de kloof voor deze categorie van gezinnen in grote mate gedicht, **maar toch kan niet ontkend worden dat deze groep gedurende verschillende jaren een reële koopkrachtdaling heeft gekend.**

2.3.2 Relatie tussen de uitgaven en de effectieven, art. 42 volgens boekhoudkundige definitie

Analoog aan de uitgaven in **art. 40** van de KBW kan ook de relatie tussen het aantal kinderen in de schaal art. 42bis en de daarmee gepaard gaande uitgaven in kaart gebracht worden. De uitgaven van deze categorie omvatten de uitbetalingen art. 40 (gewone bijslag), art. 42bis (sociaal supplement) en de leeftijdsbijslag die aan de kinderen van langdurig werklozen en gepensioneerden wordt uitbetaald. In **grafiek 11** wordt de evolutie van deze effectieven weergegeven. De grafiek toont aan dat, in tegenstelling tot de evoluties in **art. 40**, de evolutie van de uitgaven veel sterker gecorreleerd is met de effectieven. Dit is vrij logisch vermits de halvering van de leeftijdsbijslag geen impact heeft op deze groep en een toename in de effectieven automatisch leidt tot een stijging in de uitgaven. De grafiek toont ook duidelijk aan dat het aantal kinderen van werkloze rechthebbenden sterk is gestegen tussen 2001 en 2005 en in 2005 zijn piek bereikte. De uitgaven volgen deze tendens bijna perfect. De achterliggende oorzaken inzake de toename van het aantal werklozen in die periode werd uitvoerig becommentarieerd in een vorige focusstudie (focus 1-2007), die u terugvindt op de website van de RKW.

Grafiek 11: Vergelijking van de evolutie van de netto-economische uitgaven van artikel 42bis bij de nationale verdeling (inclusief artikel 102) van 1997 tot 2006 met het aantal kinderen in percentage (basisindex 1997 = 100) (*) cijfers 2006 volgens budgettaire basis

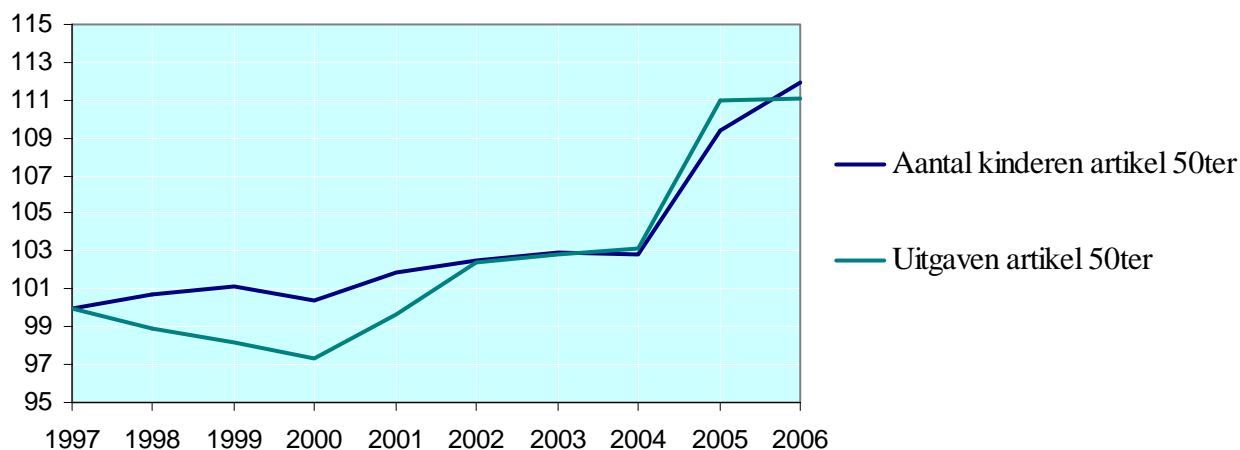

Belangrijk om op te merken is dat er zich voor de groep werklozen in de kinderbijslag geen uitholling van de reële kinderbijslag heeft voorgedaan vermits de halvering van de leeftijdstoelage niet van toepassing is op deze categorie. Als de uitgaven niet zo snel stijgen in deze categorie is dat vooral het gevolg van een gewijzigde leeftijdssamenstelling binnen deze groep en een proportionele toename van het aantal kinderen in rang 1. Bij de bespreking inzake art. 40 werd aangetoond dat de gemiddelde kinderbijslag in reële termen gedaald is. Volgens een gelijkaardige berekening zouden de uitgaven voor art. 42bis sinds 1998 gestegen zijn van 185,01 EUR tot 187,62 EUR in 2005. In tegenstelling tot wat in de schaal art. 40 gebeurt, is er hier dus geen uitholling van de reële waarde van de kinderbijslag (uitgedrukt in vaste prijzen). Als de schoolpremie in rekening gebracht wordt, is er een zelfs een behoorlijke toename van de kinderbijslag bovenop de indexaanpassingen volgens het ritme van de gezondheidsindex, wat niet geldt voor de kinderen in de schaal art. 40.

2.3.3 Relatie tussen de uitgaven en de effectieven, art. 50ter volgens boekhoudkundige definitie

In deze categorie zijn de kinderen opgenomen van wie de rechthebbende invalide is met recht op de verhoogde bijslag voor invaliden. De uitgaven omvatten net zoals bij de vorige besproken categorieën zowel de basisbijslag, het supplement (art. 50ter) en de leeftijdsbijslag die aan deze categorie wordt uitbetaald.

Grafiek 12: Vergelijking van de evolutie van de netto-economische uitgaven van artikel 50ter bij de nationale verdeling (inclusief artikel 102) van 1997 tot 2006 met het aantal kinderen in percentage (basisindex 1997 = 100) (*) cijfers 2006 volgens budgettaire basis

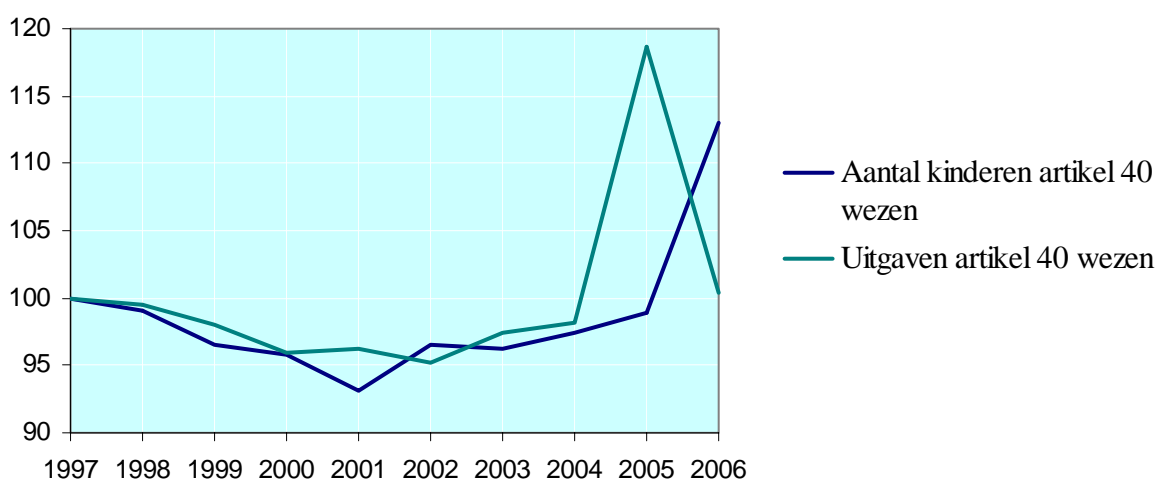

In de grafiek valt duidelijk op dat er een bijna perfecte samenhang is tussen 2002 en 2006 van de effectieven en de uitgaven. Voor de periode 1997-2000 echter lijken de aantallen te stijgen terwijl de uitgaven dalen. Op het eerste zicht zijn hiervoor niet direct aanwijsbare redenen. Een mogelijke hypothese is dat het voor die bepaalde jaren gaat om een discordantie tussen de statistieken en de uitgaven. De statistieken worden immers geteld op 31 december van het jaar, terwijl de uitgaven betrekking hebben op het gehele jaar. Bij sterke schommelingen in de effectieven kan hierdoor een discordantie optreden tussen de uitgaven en de effectieven.

2.3.4 Relatie tussen de uitgaven en de effectieven, art.40 wezen volgens boekhoudkundige definitie

In de financiële aangifte (volgens het model van vóór 2007) werden de wezen in de categorie **art. 40** apart opgenomen. In deze categorie bevinden zich tot 2005 de wezen die niet de verhoogde wezenbijslag genieten omdat bijvoorbeeld de overlevende ouder hertrouwd is of een feitelijk gezin heeft gevormd. De uitgaven omvatten de basisbijslag en de leeftijdstoelage. In de grafiek valt op dat tot en met 2004 de relatie tussen de uitgaven en de effectieven behoorlijk goed is. Vanaf 2004 echter is er een sterke discordantie tussen de uitgaven en de effectieven. Dit is te verklaren door het feit dat vanaf 2005 de wezen van meer dan 25 jaar geboekt werden in de categorie wezen in de gewone schaal in plaats van in de categorie wezen art. 50bis. In de aantallen echter werd deze verschuiving tussen de categorieën pas een jaar later doorgevoerd waardoor er een schijnbare discordantie is tussen beide reeksen, die eigenlijk is terug te brengen tot een technische correctie die op een verschillend tijdstip werd ingevoerd.

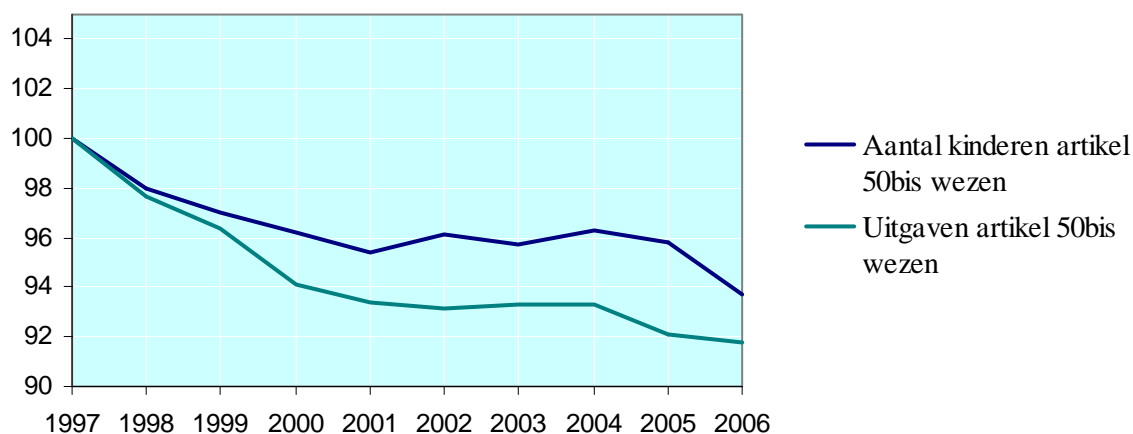
Grafiek 13: Vergelijking van de evolutie van de netto-economische uitgaven van artikel 40 wezen bij de nationale verdeling (inclusief artikel 102) van 1997 tot 2006 met het aantal kinderen in percentage (basisindex 1997 = 100) (*) cijfers 2006 volgens budgettaire basis

2.3.5 Relatie tussen de uitgaven en de effectieven, art. 50bis wezen volgens boekhoudkundige definitie

Volgens de statistische gegevens zijn er twee groepen wezen opgenomen in de kinderbijslag: enerzijds de wezen met recht op de verhoogde schaal art. 50bis en de wezen met recht op de gewone schaal. De eerste groep zijn de wezen die de volle wezenbijslag ontvangen en de tweede groep krijgt slechts de gewone bijslag omdat de overlevende ouder hertrouwd is of een feitelijk gezin heeft gevormd. Tot 2005 werden in de financiële statistieken de uitgaven van de kinderen van meer dan 25 jaar die wees waren geboekt in de schaal art. 50bis, hoewel deze groep eigenlijk een bedrag ontving dat tot en met oktober 2006 iets lager was dan de gewone schaal en vanaf dan gelijk was aan de gewone schaal. In de statistieken is deze groep pas in 2006 opgenomen in de categorie van de wezen gewone schaal. Hierdoor is het moeilijk om een éénduidige interpretatie te geven aan de statistieken. De cijfers vermengen voor een aantal jaar eigenlijk twee verschillende soorten categorieën en in 2005 heeft er zich budgettair een verschuiving voorgedaan van uitgaven voor wezen in de verhoogde schaal naar wezen in de gewone schaal, aangezien de meer dan 25-jarigen van categorie verschoven zijn. Het gaat dus louter om technische aanpassingen in de wijze van boeken zodat het moeilijk is om hierover correcte uitspraken te doen.

Grafiek 14: Vergelijking van de evolutie van de netto-economische uitgaven van artikel 50bis wezen bij de nationale verdeling (inclusief artikel 102) van 1997 tot 2006 met het aantal kinderen in percentage (basisindex 1997 = 100) (*) cijfers 2006 volgens budgettaire basis

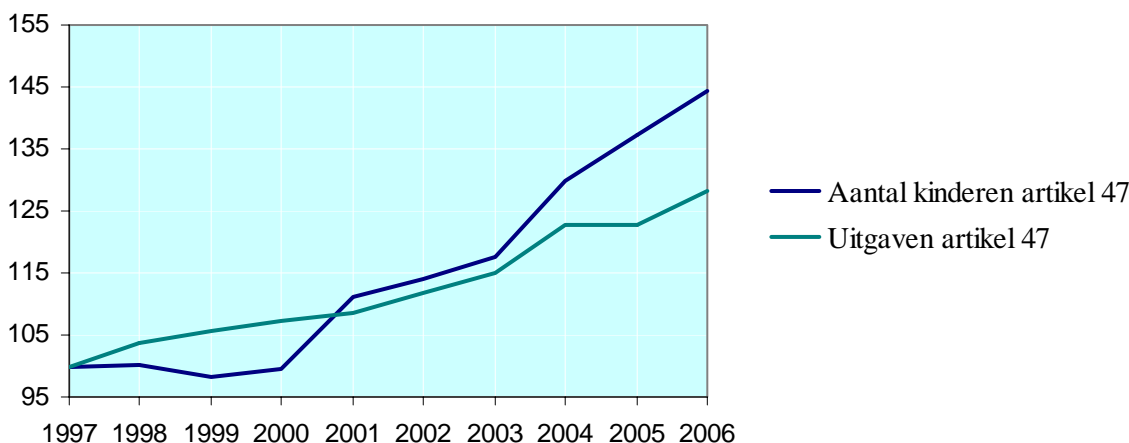
2.3.6 Relatie tussen de uitgaven en de effectieven, de toeslag voor kinderen met een aandoening (art. 47)

In de financiële aangifte zijn de uitgaven van het supplement voor kinderen met een aandoening apart opgenomen. De kinderen met een aandoening kunnen opgedeeld worden in twee categorieën volgens het nieuwe en het oude systeem. Het nieuwe systeem is in voege sinds 2003 en hierin is het supplement afhankelijk van de graad van de ernst van de aandoening van het gehandicapte kind. De graad van de ernst van de aandoening wordt opgesplitst in verschillende pijlers. Aan de hand van de punten gecumuleerd over verschillende pijlers wordt het kind met een aandoening ondergebracht in een categorie (9 in totaal) en hoe hoger de puntenschaal hoe hoger het supplement. In vergelijking met het oude systeem wordt een groter aantal factoren in rekening gebracht met bij de puntenbepaling meer aandacht voor de psychologische consequenties en de gevolgen voor de gezinssituatie. In het oude systeem daarentegen waren er slechts drie categorieën mogelijk. De uitgaven in de financiële aangifte groeperen deze beide groepen en geven het totaal van de uitgaven voor het gehandicaptensupplement dat in een bepaald jaar gerealiseerd wordt. Een opdeling in beide groepen volgens de financiële statistieken is niet mogelijk.

De onderstaande grafiek 15 toont aan dat in de jaren 1997-2000 de evolutie van het aantal kinderen een verschillend verloop kende in vergelijking met de uitgaven. Vanaf 2001 is er echter een grote mate van correlatie tussen de beide reeksen. Wat wel opvalt, is dat het aantal kinderen sneller stijgt dan de uitgaven. Dit is te verklaren door de invoering van het nieuwe systeem dat in 2004 op kruissnelheid is gekomen. Dit is duidelijk af te leiden uit de grafiek. Vanaf 2004 stijgt het aantal

kinderen vrij snel maar de uitgaven stijgen aan een gemiddeld lager tempo. Sinds de uitbreiding is er een toename van het aantal gehandicapte kinderen, maar deze stijging doet zich vooral voor in de categorieën met een lagere puntenschaal waardoor de toename van het aantal kinderen in deze categorie budgettair minder zwaar doorweegt. Daartegenover staat dat er vooral kinderen verdwijnen uit het oude systeem die budgettair gemiddeld een hogere toeslag genieten en mede hierdoor is de uiteindelijke uitgave lager in verhouding tot de toename van het aantal kinderen. De grafiek toont aan dat gedurende de beschouwde periode het aantal kinderen met een aandoening fors is toegenomen en dat er een ook sterke toename was van de uitgaven. De gemiddelde gehandicapentoeslag per kind is in de beschouwde periode echter wel gedaald doordat er meer kinderen opgenomen zijn in de lagere puntenschalen.

Grafiek 15: Vergelijking van de evolutie van de netto-economische uitgaven van artikel 47 bij de nationale verdeling (inclusief artikel 102) van 1997 tot 2006 met het aantal kinderen in percentage (basisindex 1997 = 100)

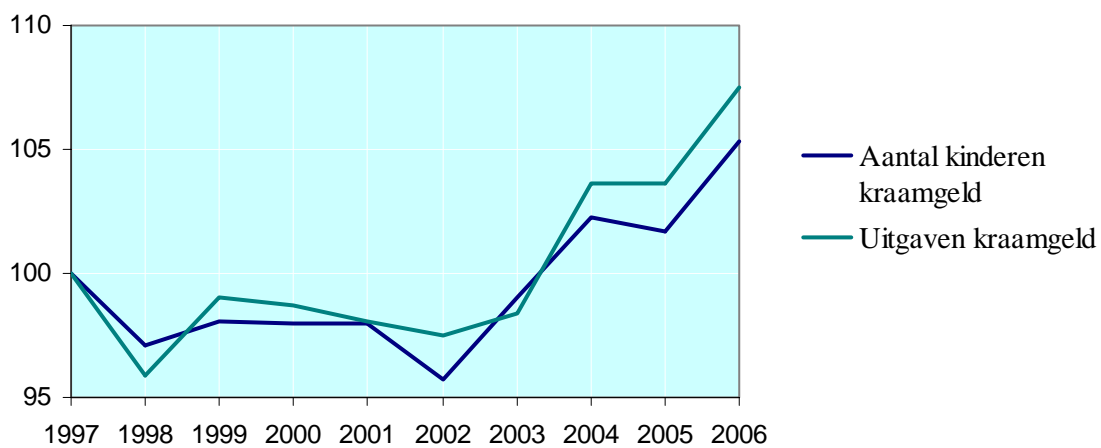

2.3.7 Relatie tussen de uitgaven en de effectieven, kraamgeld

Het kraamgeld wordt in een aparte rubriek geboekt in de financiële aangifte en uit **grafiek 16** blijkt dat er een sterke mate van coherentie is tussen de evolutie van het aantal kraamgelden en de evolutie van de uitgaven. Terwijl er tussen 1997 en 2002 een daling was van de uitgaven en de effectieven, zijn vanaf 2002 zowel de uitgaven als de effectieven beginnen toenemen onder impuls van een sterk stijgend geboortecijfer. De discrepantie voor de snellere stijging van de uitgaven in 2004 dan het betreffende aantal kinderen, is dat er zich tussen 2003 en 2004 procentueel een sterke toename heeft voorgedaan van het aantal eerste geboorten. In 2003 was 50,86 procent van de geboorten eerste geboorten (dus hoogste bedrag) en in 2004 is dit na jaren stabiel te zijn geweest, gestegen naar 51,47. Hierdoor weegt de budgettaire kost van de geboorten iets zwaarder door, wat

een verklaring kan zijn voor discrepantie tussen de beide reeksen en waardoor de uitgaven in 2004 iets sterker stijgen dan de effectieven.

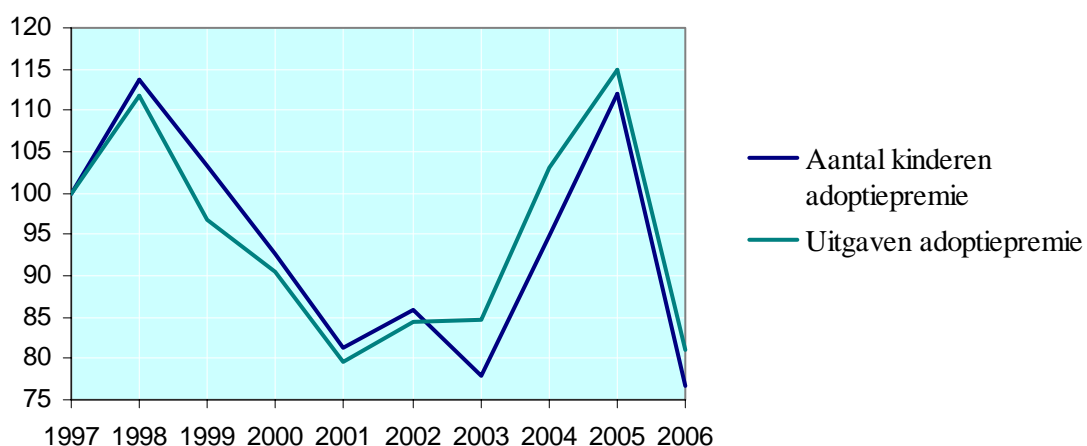
Grafiek 16: Vergelijking van de evolutie van de netto-economische uitgaven van het kraamgeld bij de nationale verdeling (inclusief artikel 102) van 1997 tot 2006 met het aantal kinderen in percentage (basisindex 1997 = 100)

2.3.8 Relatie tussen de uitgaven en de effectieven, adoptiepremie

De onderstaande grafiek geeft de evolutie weer van het aantal rechtgevendende kinderen voor de adoptiepremie en de uitgaven die hieraan gekoppeld zijn. De grafiek toont aan dat de beide reeksen nagenoeg perfect gecorreleerd zijn. Enkel in 2003 blijkt er echter een afwijking te zijn. Op het eerste zicht is voor deze afwijking geen plausibele verklaring, maar algemeen is er een vrij sterke coherentie tussen de financiële statistieken en de gegevens omtrent de aantallen

Grafiek 17: Vergelijking van de evolutie van de netto-economische uitgaven van de adoptiepremie bij de nationale verdeling (inclusief artikel 102) van 1997 tot 2006 met het aantal kinderen in percentage (basisindex 1997 = 100)

2.3.9 Relatie tussen de uitgaven en de effectieven, overige rubrieken

Tot nu toe zijn alle grote categorieën uit **tabel 8** besproken. Er resten echter nog twee kleine rubrieken waarvan de impact binnen het geheel nog niet werd toegelicht.

De “achterstallen” die in de tabel zijn opgenomen betreffen achterstallige betalingen van gezinsvakantiebijslag (13de maand) en de bijzondere bijslag (14de maand) met betrekking tot de jaren 1982 en de volgende jaren die nog werden betaald in 1998 en 1999. Vanaf 1 januari 1983 zijn deze twee uitkeringen afgeschaft krachtens art. 10, 1° en 2° van het koninklijk besluit nr. 131 van 30 december 1982 houdende herverdeling van de kinderbijslag in de kinderbijslagregeling voor werknemers.

De tweede groep betreft de categorie van de uitkeringen krachtens art. 70ter voor de geplaatste kinderen. Wanneer een kind bij een particulier geplaatst is, wordt de kinderbijslag in zijn geheel betaald aan het opvanggezin. Sinds 1 januari 2003, wordt ook een forfaitaire bijslag betaald aan de persoon die het kind opvoedde vóór de plaatsing, zolang die nauw contact onderhoudt met het kind. Het is deze forfaitaire bijslag die valt onder artikel 70ter van de Kinderbijslagwet. De evolutie van artikel 70ter wordt niet besproken omdat er slechts vanaf 2003 bedragen beschikbaar zijn en slechts beperkt zijn qua uitgaven. De cijfers in **tabel 8** geven een overzicht van de evolutie van deze uitgaven.

2.3.10 Evolutie van de gemiddelde uitgave aan gezinsbijslag per kind

De bovenstaande bedragen gaven een gedetailleerd inzicht in de totale uitgaven en toonden aan dat vooral in de schaal art. 40 de uitgaven daalden terwijl de effectieven toenamen. Berekeningen toonden aan dat dit tot een afkalving van de reële waarde van de gezinsbijslag leidde (uitgedrukt in constante prijzen in functie van de gezondheidsindex). Voor de andere schalen art. 42bis en 50ter kon gesteld worden dat de uitgaven min of meer het ritme van de effectieven volgden en uitgedrukt in functie van de gezondheidsindex lijkt het gemiddelde uitgekeerde bedrag weinig te zijn veranderd.

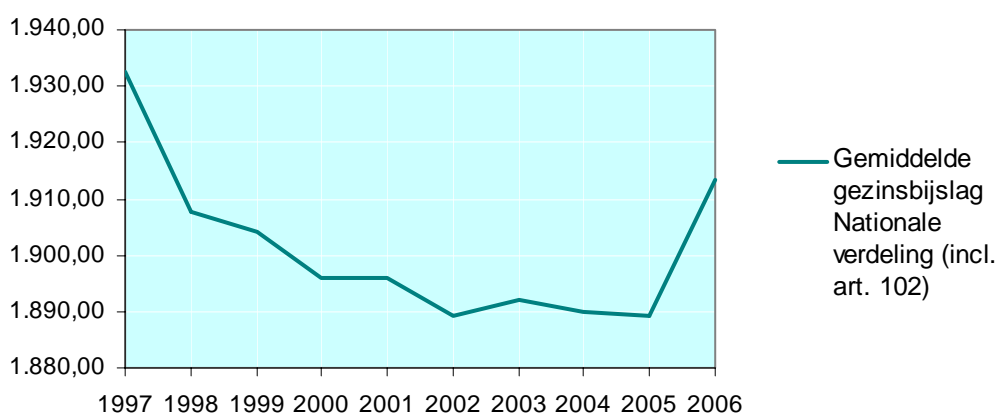
In de onderstaande grafiek wordt de evolutie van de gemiddelde bijslag per kind weergegeven, uitgedrukt in constante prijzen weliswaar. De grafiek toont aan dat in 2006 de gemiddelde uitgave per kind hoger ligt dan in 1998 en dus in reële termen ten opzichte van 1998 eigenlijk is toegenomen. Ten opzichte van 1997 is er nog altijd een daling in reële waarde, maar in 2007 zal ook deze daling teniet worden gedaan als gevolg van de bijkomende maatregelen voor alleenstaande ouders en de maatregelen voor de werkhervatters. In reële zin zouden we dus kunnen

stellen dat een kind in 2007 gemiddeld meer kinderbijslag ontvangt dan in 1997. Gemiddeld gezien over alle kinderen is dit inderdaad zo als we de gezondheidsindex nemen voor het meten van de prijsevolutie. Maar zoals vaak met gemiddelden is dit eigenlijk een samensmelting van extremen. Want in tegenstelling tot wat verkeerdelijk uit de onderstaande grafiek blijkt, is voor het overgrote deel van de gezinnen de kinderbijslag uitgedrukt in reële termen wel degelijk lager in 2007 dan in 1997 en dit vooral als gevolg van de halvering van de leeftijdsbijslag.

Er speelt echter een sterk volume-effect vermits het aantal rechtgevendende kinderen in de schaal art. 42bis een stuk hoger lag tijdens de beschouwde periode, waardoor deze groep budgettair zwaarder doorweegt en de gemiddelde kinderbijslag doet toenemen. Ook de toename van het aantal gehandicapte kinderen heeft de gemiddelde uitgaven positief beïnvloed. De maatregel van de schoolpremie heeft waarschijnlijk de meeste invloed gehad. Voor de groep kinderen in de verhoogde schalen had dit als gevolg dat de gemiddelde bijslag momenteel in reële termen uitgedrukt hoger ligt dan in 1997. Voor de groep in de gewone schaal echter volstaat de schoolpremie min of meer om het verlies dat de halvering van de leeftijdsbijslag teweegbrengt te compenseren. Dit is het geval voor de berekening op basis van de gemiddelde bijslag, voor de situatie van een individueel kind echter dat onderworpen is aan de halvering van de leeftijdsbijslag volstaat de schoolpremie totaal niet om dit verlies te compenseren.

Dus enerzijds kunnen we besluiten dat de gemiddelde bijslag per kind als gevolg van de verschillende maatregelen is toegenomen als we 2007 als uitgangspunt nemen, maar de keerzijde van de medaille is dat deze toename in reële termen zich voor een groot deel slechts in bepaalde categorieën heeft voorgedaan, terwijl voor het gros van de gezinnen de kinderbijslag iets lager uitkomt.

Grafiek 18: Gemiddelde jaarlijkse gezinsbijslag per kind bij de nationale verdeling (incl. art. 102) (basisindex 1997 = 100).

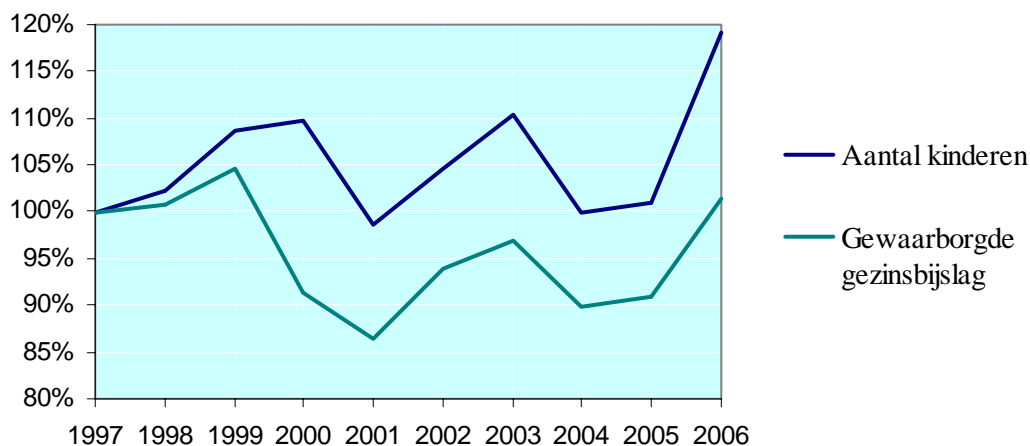

3. Uitgaven in het kinderbijslagstelsel van de gewaarborgde kinderbijslag

De gewaarborgde gezinsbijslag kent een grillig verloop in de periode 1997 tot 2006. Vooral opvallend zijn de jaren 2000 tot 2006. In 2001 daalt de uitgekeerde gewaarborgde gezinsbijslag ten opzichte van 2000 met 10,03 %. Tussen 2001 en 2003 stijgt de uitgekeerde gezinsbijslag dan opnieuw met 11,86 %, terwijl in 2004 opnieuw een daling vast te stellen is van 9,51 % ten opzichte van 2003. 2005 wordt gekenmerkt door een terugloop met 1,09 % ten opzichte van 2004. In 2006 stijgt de uitgekeerde gewaarborgde gezinsbijslag met 18,05 % ten opzichte van 2005 als gevolg van de nieuwe maatregel tot toekenning van de schoolpremie in 2006.

De onderstaande grafiek toont aan dat er een sterke mate van correlatie is tussen de evolutie van de uitgaven en de evolutie van de effectieven. Enkel in 2006 is er een verschil in toename, wat kan verklaard worden door de schoolpremie.

Grafiek 19: Evolutie van de netto-economische uitgaven bij de gewaarborgde gezinsbijslag en van het aantal kinderen van 1997 tot 2006 in percentage (basisindex 1997 = 100).

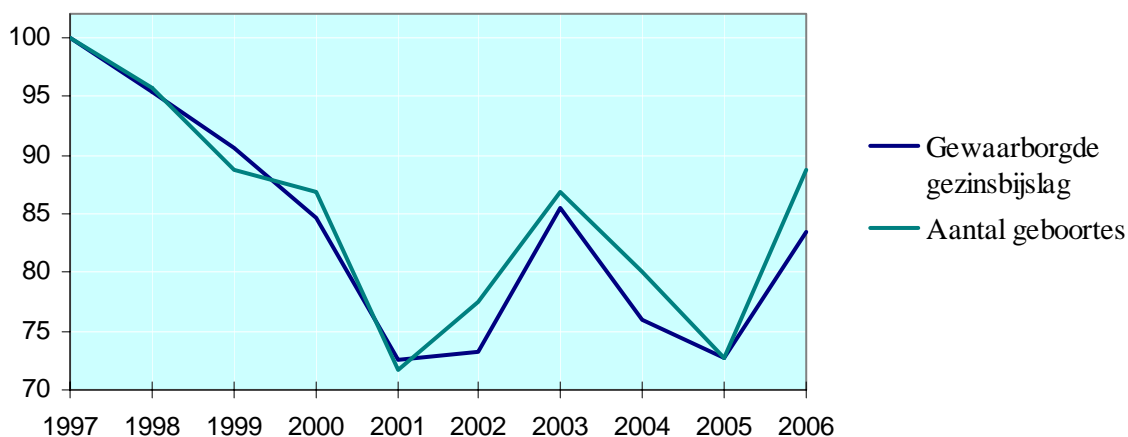

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW tegen constante prijzen, aantal rechtgevendende kinderen: demografisch verslag 2006.

Uit **grafiek 19** blijkt duidelijk dat er een sterke coherentie is tussen de uitgaven en het aantal kinderen. Er zijn verschillende factoren die de evolutie van het aantal kinderen in de sector van de gewaarborgde beïnvloeden. Enerzijds speelt de globale socio-economische context een belangrijke rol en anderzijds zijn er specifieke periodes waarin conflicten in het buitenland tot een toename in

de effectieven (vb. Kosovo en Tsjechenië) leiden. Daarnaast had de **invoering van de fluxen DMFA en RIP**²¹ als gevolg dat het voorrangrecht in een andere Belgische regeling sneller kon worden gevonden, wat een invloed heeft op de uitkeringen van gewaarborgde gezinsbijslag. Ten slotte blijkt uit grafiek 20 ook een vrij sterke mate van coherentie tussen het aantal geboorten en de totale uitgaven voor kraamgeld.

Grafiek 20: Evolutie van de netto-economische uitgaven voor het kraamgeld bij de gewaarborgde gezinsbijslag van 1997 tot 2006 in vergelijking met de evolutie van het aantal geboortes in het stelsel voor gewaarborgde gezinsbijslag in percentage (basisindex 1997 = 100).

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW tegen constante prijzen.

4. Uitgaven in relatie tot het Bruto Binnenlands Product ²²

Tot nu toe werd bij de analyse van de evolutie van de uitgaven in de sector van de kinderbijslag vertrokken vanuit de analyse van de **‘prijsvastheid’** van de uitkeringen. Dit betekent dat de verschillende cijfers via de gezondheidsindex werden omgerekend naar constante prijzen. In theorie betekent dit dat deze omrekening ervoor zorgt dat de berekening rekening houdt met de evolutie van de koopkracht (voor de producten in de indexkorf van de gezondheidsindex). Op basis van deze analyse werd in het vorige hoofdstuk vastgesteld dat de gemiddelde kinderbijslag per kind in 2006 bijna even hoog was als 10 jaar geleden (uitgedrukt in constante prijzen). Als 2007 als uitgangsbasis zou genomen worden, is de kinderbijslag gemiddeld zelfs hoger in 2007 dan 1997. Dus in termen van koopkracht gemeten aan de hand van de gezondheidsindex werd er een toename vastgesteld. Toch werd er aangetoond dat er een afname is van de totale kinderbijslag voor de

²¹ Multifunctionele aangifte en geïntegreerd personeelsregister.

²² <http://www.nbb.be/belgostat/PublicatieSelectieLinker?LinkID=507000092|910000082&Lang=N>

grootste groep kinderen, met name deze in de categorie art. 40. Echter, door verschillende maatregelen in specifieke sectoren van de kinderbijslag werd de afkalving door de halvering van de leeftijdsbijslag gecompenseerd door volume-effecten en door de maatregelen inzake de schoolpremie en de uitbreiding van het systeem van gehandicapten.

De bovenstaande benadering vertrekt vanuit de filosofie van de “prijsvastheid”. Een andere benadering is om de evolutie van de kinderbijslag te kaderen in het geheel van de evolutie van de welvaart van een maatschappij. De welvaart van de Belgische maatschappij evolueert immers sneller dan de evolutie van de prijzen van de goederen. Om deze verhouding te kunnen uitdrukken worden in dit luik de uitgaven in de sector van de sociale zekerheid voor werknemers en in de sector van de kinderbijslag voor werknemers specifiek vergeleken met respectievelijk het Bruto Binnenlands Product (BBP) en het Netto Nationaal Inkomen (NNI) (toelichting zie infra).

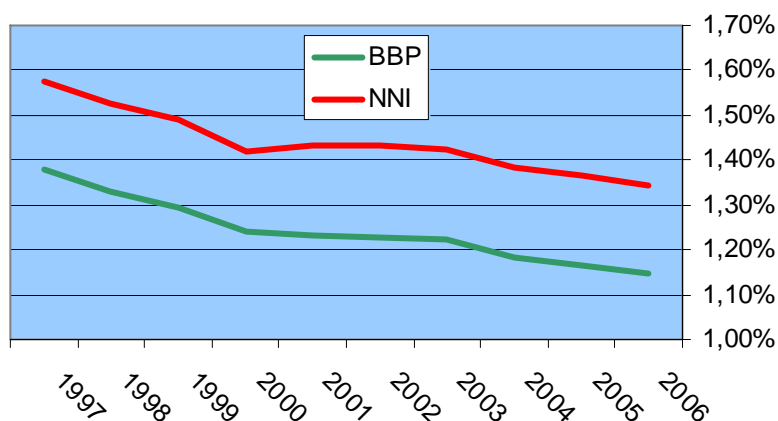
4.1 Kinderbijslag in relatie tot het Bruto Binnenlands Product en Netto Nationaal Inkomen in België

De eerste, vrij courante, indicator is het Bruto Binnenlands Product. Het BBP van een land is gelijk aan de toegevoegde waarde van dat land, typisch berekend over een periode van 1 jaar, die werd gerealiseerd op het grondgebied van dit land ongeacht de nationaliteit van de productiefactoren die ze realiseerden.²³ Het BBP van België meet dus de economische activiteit op Belgisch grondgebied ongeacht de woonplaats van de eigenaar van de productiefactor die daarvoor werd ingezet. Een tweede indicator die vaak gebruikt wordt om cijfers uit te drukken in termen van welvaartsvastheid is het **Netto Nationaal Inkomen (NNI)**. Het **Netto Nationaal Inkomen** is het Nationaal inkomen gewaardeerd tegen factorkosten.

In de onderstaande grafiek wordt de evolutie weergegeven van het aandeel van de kinderbijslag in het BBP en het NNI. De cijfers tonen aan dat er zich tussen 1997 en 2000 een daling van het aandeel van de kinderbijslag in het globale BBP en het NNI heeft voorgedaan. Deze daling is zoals beschreven in de vorige hoofdstukken integraal te wijten aan de halvering van de leeftijdsbijslag. Tussen 2000 en 2003 is het aandeel van de kinderbijslag min of meer constant gebleven en van dan af opnieuw gradueel beginnen dalen. De grafiek toont dus in zekere mate aan dat, hoewel er in België in de laatste tien jaar aanzienlijk meer ‘welvaart’ is gecreëerd, deze toename in welvaart niet in dezelfde mate ten goede is gekomen van de kinderbijslagsector. De daling van het aandeel kan immers niet te wijten zijn aan volumefactoren vermits het aantal kinderen in de beschouwde periode zelfs is toegenomen.

²³ T. VERBEKE, G. PAGANO, *Economie*, juni 2007, p 212.

Grafiek 21: Evolutie van de verhouding tussen de uitgaven in de kinderbijslagsector voor werknemers en het BBP en het NNI (in percentage)

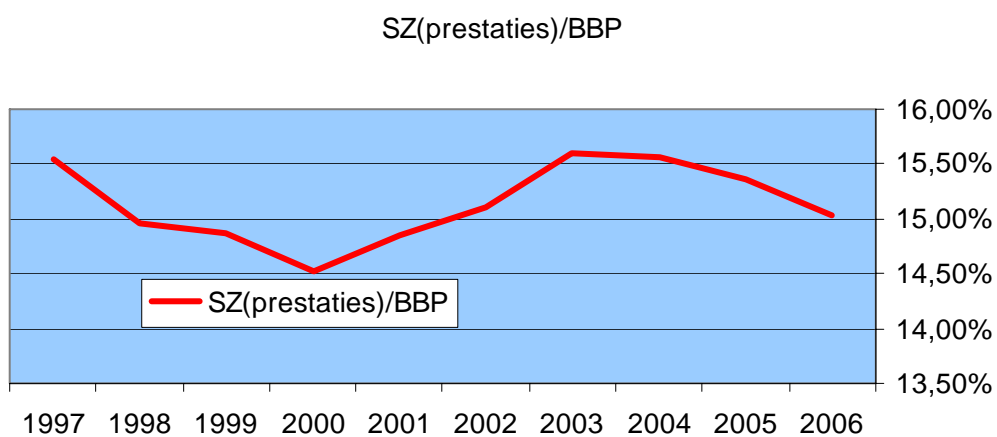
Bron: Belgostat online en gegevens boekhouding RKW

Samengevat kan gesteld worden dat uit deze analyse blijkt dat de kinderbijslag in de laatste tien jaar inderdaad is afgenomen in vergelijking tot de evolutie van onze welvaart. Uit de eerdere analyses is echter wel gebleken dat in termen van vaste prijzen de kinderbijslag in 2006 en zeker in 2007 ongeveer evenveel bedraagt als 10 jaar geleden. Hiermee wordt gecorrigeerd voor de evolutie van de prijzen en niet voor de evolutie van de welvaart. Een deel van het verschil in evolutie is reeds te verklaren door het feit dat de gezinsbijslagen gekoppeld zijn aan de gezondheidsindex die iets trager evolueert dan de consumptieprijsindex, maar het overgrote deel van de verklaring ligt echter wel in de creatie van meer welvaart, die zich niet vertaalde in een verhoging van de kinderbijslag.

4.2 Socialezekerheidsuitgaven voor werknemers in relatie tot het BBP

Het aandeel van de sociale prestaties van het socialezekerheidsstelsel van de werknemers in het BBP is gedaald van 15,54 procent in 1997 naar 15,03 procent in 2006, een daling van 3,39 procent van het aandeel. Tussen 1997 en 2000 was het aandeel sterk afgenomen om na 2000 opnieuw een sterke stijging in te zetten. Het aandeel in het BBP bereikte zijn hoogtepunt in 2003 met 15,59 procent en lijkt sindsdien opnieuw wat te zijn gedaald.

Grafiek 22: Evolutie van de uitgaven in het stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers ten opzichte van het Bruto Binnenlands Product in percentage (basisindex 1997 = 100).

Bron: Vademecum van de financiële en statistische gegevens over de sociale bescherming België, NBB (gegevens BBP)

Algemeen besluit

Deze studie biedt voor het eerst een analyse van de gegevens inzake de uitgaven in het kinderbijslagstelsel voor werknemers en van de gewaarborgde gezinsbijslag gebundeld in één document. De studie vormt op die manier een interessant naslagwerk voor iedereen die geïnteresseerd is in de evolutie van de uitgaven in de kinderbijslagsector voor werknemers.

Na een korte historische schets van de evolutie van de financieringsmechanismen in de sector van de sociale zekerheid in België werd de evolutie van de ontvangsten en de uitgaven van de RSZ Globaal Beheer geschetst. Uit de analyse bleek dat de bijdragen (werkgevers en werknemers) al een tijdje niet meer volstaan om het hoofd te kunnen bieden aan de toenemende lasten die dienen gedragen te worden door de sociale zekerheid. Dit leidde ertoe dat het aandeel van de bijdragen in de totale ontvangsten is afgenomen 73,01 procent in 1997 naar 65,77 procent in 2006. Dit verlies aan ontvangsten werd gecompenseerd door andere categorieën van ontvangsten met name de alternatieve financiering en de staatstoelagen. Globaal zijn de RSZ-ontvangsten tussen 1997 en 2006 gestegen met 27,63 procent (uitgedrukt in constante prijzen). De bijdragen kenden met 14,96 procent een geringere groei die voor een groot deel gecompenseerd werd door de toename van de alternatieve financiering die verdrievoudigde en de toename van de toegewezen ontvangsten die bijna verdubbelden in de beschouwde periode.

Hoewel bleek dat de ontvangsten van de RSZ fors zijn gestegen, bleek dat de toegekende middelen voor de kinderbijslagsector voor werknemers in veel mindere mate zijn toegenomen (+ 3,29 %). De toename van de uitgaven volgt bij de RKW in grote mate dezelfde evolutie als die van de effectieven. Het feit dat de RSZ ontvangsten veel sterker zijn gestegen heeft te maken met het feit dat de behoeften van het RIZIV, de RVA en de RVP ter financiering van sociale uitkeringen in de beschouwde periode sterk zijn toegenomen. Dit heeft tevens tot gevolg gehad dat het aandeel van het kinderbijslagstelsel voor werknemers, in totale uitgaven voor sociale prestaties gedaald is van 9,11 procent in 1997 naar 7,62 procent in 2006. Wel dient opgemerkt te worden dat het aandeel in 2006 licht gestegen is ten opzichte van 2005 (toen nog 7,56 %) als gevolg van een toename van het aantal kinderen en vooral als gevolg van de toekenning van de schoolpremie.

Nadat de kinderbijslagsector voor werknemers gekaderd werd binnen het geheel van de sociale zekerheid werd gefocust op de financiële statistieken van het kinderbijslagstelsel voor werknemers. Aan de hand van gegevens uit de financiële aangifte werd de evolutie van uitgaven geanalyseerd per barema volgens de boekhoudkundige definitie.

Uit de analyse van de evolutie van de kinderbijslag voor werknemers volgens barema bleek dat de kinderbijslag voor de kinderen in de gewone schaal (art. 40), uitgedrukt in constante prijzen, gedaald is in de beschouwde periode en enkel in 2006 een sterke toename kende als gevolg van de toekenning van de schoolpremie. Uit een gedetailleerde analyse blijkt dat in de beschouwde periode de aantallen in deze categorie jaar na jaar toenamen en de uitgaven daalden. Dit is het effect van de halvering van de leeftijdsbijslag dat jaarlijks toeneemt en tot een vermindering van de gemiddelde kinderbijslag voor een kind in de schaal art. 40 leidde.

Voor de categorieën in de verhoogde schaal bleek dat de uitgaven onder impuls van een groeiend aantal kinderen tussen 1997 en 2005 fors zijn toegenomen. Enkel in 2006 daalden deze uitgaven aangezien het aantal kinderen in de betreffende categorieën daalde. Belangrijk is wel dat de gemiddelde uitgave per kind in deze categorieën niet is gedaald en aan hen bovendien in 2006 de schoolpremie uitbetaald werd, wat voor deze categorie direct tot een koopkrachtverhoging leidde. Voor de kinderen in de gewone schaal echter zal de schoolpremie net volstaan om een deel van de vermindering als gevolg van de halvering van de leeftijdsbijslag te compenseren.

De uitgaven voor kinderen met een aandoening blijken tussen 1997 en 2006 sterk te zijn toegenomen. Dat is het gevolg van de verschillende uitbreidingen voor deze categorie en de verhoging van het barema in 2006. Maar ondanks de toenemende uitgaven is de gemiddelde toeslag per kind wel gedaald. Dit komt omdat de toename van het aantal kinderen met een aandoening zich vooral voordoet in het nieuwe systeem waarbij de nieuwe gevallen vaker een lager aantal punten hebben in de puntenschaal en bijgevolg ook een lagere toeslag.

Voor de globale groep kinderen blijkt dat er in 2006 gemiddeld meer kinderbijslag per kind wordt uitbetaald dan in 1998. Ten opzichte van 1997 is er nog altijd een lichte achterstand maar deze achterstand zal in 2007 en 2008 worden bijgebeend als gevolg van de verschillende nieuwe maatregelen (éénouderpremie, werkhervattingstoelage, jaarlijkse leeftijdsbijslag). Dus uitgedrukt in constante prijzen wordt vastgesteld dat de gemiddelde uitgave per kind in 2007-2008 even hoog zal liggen als in 1997. Maar deze vaststelling gaat voorbij aan het feit dat er voor een heel grote groep kinderen (onderworpen aan de halvering van de leeftijdsbijslag) nog altijd een reële uitholling is in constante prijzen van wat voor hen gemiddeld aan kinderbijslag gestort wordt.

Na een analyse op basis van constante prijzen die een beeld geeft van de evolutie van de koopkracht gemeten aan de hand van gezondheidsindex, werd kort ook de thematiek van de welvaartsvastheid aangekaart. De welvaart van België is tussen 1997 en 2006 immers sneller gestegen dan de

gezondheidsindex. Uit deze analyse bleek dat het aandeel van de kinderbijslag in het BBP gedaald is van 1,38 procent in 1997 tot 1,15 procent in 2006 en dit ondanks een toenemend aantal kinderen.

De studie heeft enerzijds aangetoond dat er vooral in de laatste jaren heel wat koopkrachtverhogende maatregelen zijn doorgevoerd die een positief effect hebben gehad op de gemiddelde kinderbijslag die een kind in de sector voor werknemers ontvangt. Ondanks deze positieve vaststelling werd er ook op gewezen dat voor een grote groep kinderen (onderworpen aan de halveringsmaatregel van de leeftijdsbijslag) deze correcties niet volstaan om het verlies aan koopkracht te compenseren. De verschillende maatregelen hebben dus vooral voor de groep gezinnen die niet onderworpen zijn aan de halveringsmaatregel een effect gehad dat hun koopkracht (gemeten volgens gezondheidsindex) boven het niveau van 1997 tilde. Dit is een conclusie die echter niet naar voren komt uit de analyse van de algemene gemiddelden.

Wat betreft de prijsvastheid ten slotte zijn dus een reeks interessante maatregelen genomen in de kinderbijslag die zeker een positief effect resorteerden op wat een kind gemiddeld ontvangt in de kinderbijslagregeling voor werknemers. Inzake welvaartsvastheid echter blijkt er nog een lange weg af te leggen, waarbij het moeilijk zal zijn om het verlies uit het verleden voor bepaalde groepen te corrigeren.

5. Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht van de structuur van de sociale zekerheid in België

Bijlage 2: Werknemers- en werkgeversbijdragen berekend op de loonmassa en geïnd door de RSZ ter financiering van de sociale zekerheid (situatie vierde kwartaal 2008)

Bijlage 3: Overzicht van de tabellen uit de studie tegen lopende prijzen

Tabel 1: overzicht van de werkelijke ontvangsten van de RSZ-Globaal Beheer van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

Tabel 2: toegekende bijdragen (incl. de netto-beheersbegroting) aan de RKW van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

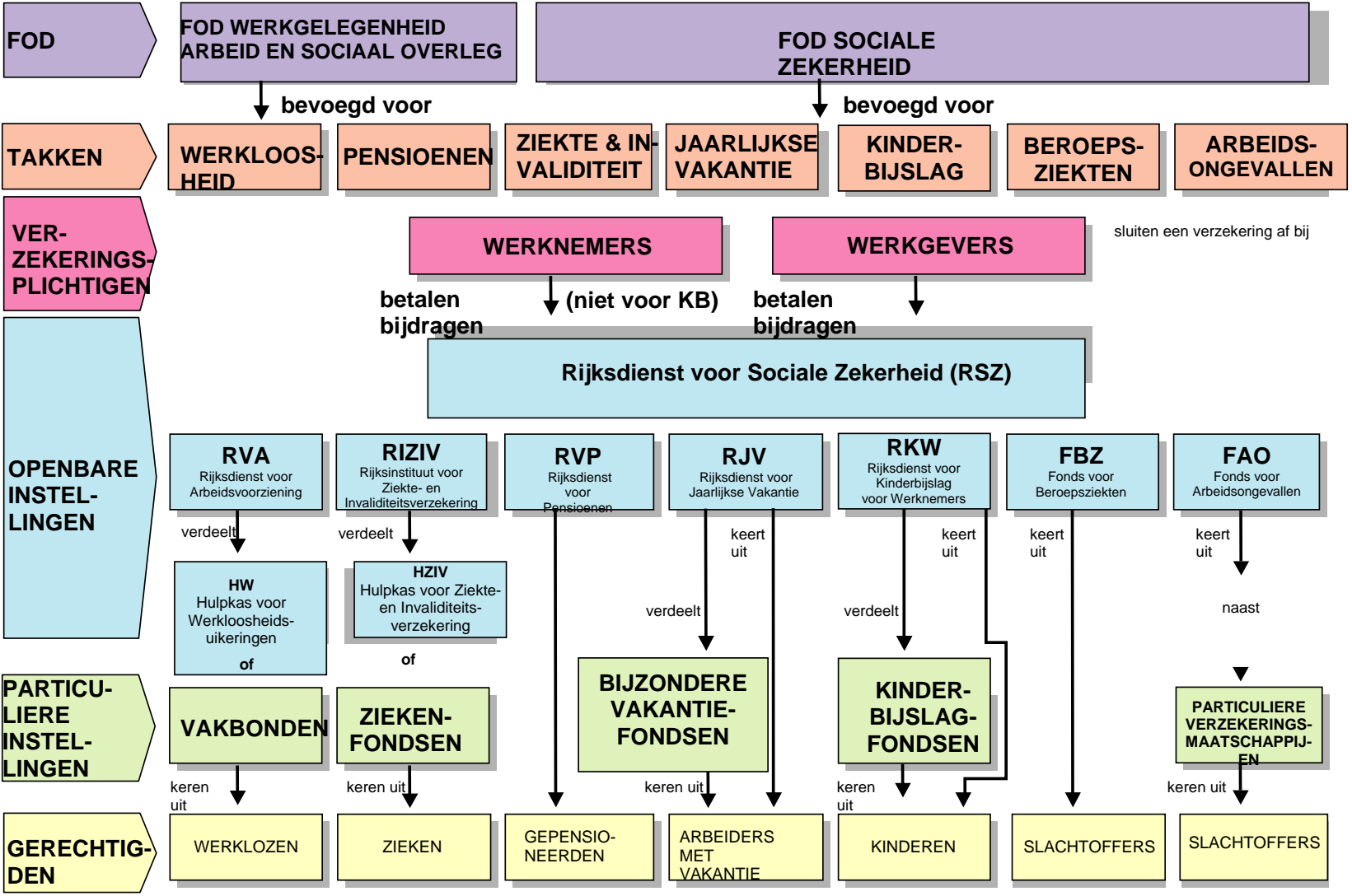
Tabel 3: Uitgaven stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

Tabel 4: netto-economische uitgaven aan gezinsbijslag van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

Tabel 5: netto-economische uitgaven aan gezinsbijslag per barema bij de nationale verdeling van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

Tabel 6: netto-economische uitgaven aan gezinsbijslag per barema bij de Gewaarborgde gezinsbijslag van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

Bijlage 1: overzicht van de structuur van de sociale zekerheid in België

Bijlage 2: Bijdragen berekend op de loonmassa en geïnd door de RSZ ter financiering van de sociale zekerheid (situatie 4^e kwartaal 2008)

Regelingen	Arbeiders			Bedienden		
	in % van het brutoloon tegen 108 %			in % van het brutoloon tegen 100 %		
	Werknemer	Werkgever	Totaal	Werknemer	Werkgever	Totaal
Globale bijdrage²⁴						
Pensioenen	7,50	8,86	16,36	7,50	8,86	16,36
Ziekte en invaliditeit						
- Geneeskundige verzorging	3,55	3,80	7,35	3,55	3,80	7,35
- Uitkeringen	1,15	2,35	3,50	1,15	2,35	3,50
Werkloosheid	0,87	1,46	2,33	0,87	1,46	2,33
Kinderbijslag		7,00	7,00		7,00	7,00
Arbeidsongevallen		0,30	0,30		0,30	0,30
Beroepsziekten		1,00	1,00		1,00	1,00
	13,07	24,77	37,84	13,07	24,77	37,84
Overige algemene bijdragen						
Jaarlijkse vakantie ²⁵		6,00	6,00			
Asbestfonds		0,01	0,01		0,01	0,01
Betaald educatief verlof		0,08	0,08		0,08	0,08
Begeleidingsplan		0,05	0,05		0,05	0,05
Kinderopvang		0,05	0,05		0,05	0,05
Tijdelijke werkloosheid, anciënniteit		0,10	0,10		0,10	0,10
Loonmatiging		7,48	7,48		7,48	7,48
Bijdrage werkloosheid						
10 of meer werknemers		1,60	1,60		1,60	1,60
loonmatiging		0,09	0,09		0,09	0,09
Sluiting ondernemingen						
Klassieke opdrachten						
1 tot 19 werknemers		0,14	0,14		0,14	0,14
Loonmatiging		0,01	0,01		0,01	0,01
20 of meer werknemers		0,15	0,15		0,15	0,15
Loonmatiging		0,01	0,01		0,01	0,01
Tijdelijke werkloosheid		0,15	0,15		0,15	0,15
Loonmatiging		0,01	0,01		0,01	0,01
Algemeen totaal						
1 tot 9 werknemers	13,07	38,85	51,92	13,07	32,85	45,92
10 tot 19 werknemers	13,07	40,54	53,61	13,07	34,54	47,61
20 of meer werknemers	13,07	40,55	53,62	13,07	34,55	47,62

Bron: Infor VBO nr. 31 – 2 oktober 2008

²⁴ Voor de werkgevers en werknemers die onderworpen zijn aan alle sectoren van de sociale zekerheid, werden de bijdragevoeten per sector vervangen door de globale bijdragen.

²⁵ Niet inbegrepen de bijdrage van 10,27 %, berekend op het brutoloon van het vorige jaar aan 108%, die uiterlijk op 30 april moet worden betaald.

Bijlage 3: Overzicht van de tabellen uit de studie tegen lopende prijzen

Tabel 1: Overzicht van de werkelijke ontvangsten van de RSZ-Globaal Beheer van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bijdragen	26.047.610	26.912.657	28.178.267	29.375.155	30.578.530	32.287.988	32.407.940	33.042.150	34.145.777	35.082.636
Staatstoelagen	4.731.916	4.785.151	4.832.241	4.962.293	5.090.336	5.123.428	5.209.974	5.287.517	5.355.599	5.430.743
Alternatieve financiering	2.815.451	2.844.116	3.170.658	3.564.267	3.341.927	4.340.485	4.427.927	7.518.195	8.891.571	9.584.771
Toegewezen ontvangsten	999.581	1.057.097	1.546.574	1.361.204	1.409.065	1.553.969	1.609.286	1.866.169	1.949.691	2.037.846
Externe overdrachten	483.095	452.092	449.643	401.003	391.526	432.229	467.347	457.651	481.216	483.133
Opbrengsten beleggingen	42.638	45.941	45.456	177.400	210.294	316.714	148.493	235.945	173.343	6.805
Diversen	554.315	551.258	549.338	861.896	620.370	639.615	638.624	677.563	684.308	719.073
Totaal	35.674.606	36.648.312	38.772.177	40.703.218	41.642.048	44.694.428	44.909.591	49.085.190	51.681.505	53.345.007

Bron: vademecum 2001, p. 87; Vademecum 2002, p. 80, Vademecum 2002 tot 2008, p. 98, Vademecum 2001 tot 2008, p. 104, Vademecum 1999 tot 2005, p. 116, Van De Wiele B. van de FOD Sociale Zekerheid, e-mail 18/04/2008: gegevens over 1997 en 1998.

Tabel 2: Toegekende bijdragen (incl. de netto-beheersbegroting) aan de RKW van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
3.048.570	3.082.482	3.101.669	3.146.884	3.220.385	3.324.623	3.406.817	3.463.327	3.586.803	3.715.712

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW.

Tabel 3: Uitgaven stelsel van de sociale zekerheid voor werknemers van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
PRESTATIES:	33.126.408	34.363.062	35.403.014	36.546.269	38.426.419	40.424.006	42.838.228	45.084.939	46.434.840	47.820.849
RIZIV-gezondheidszorgen	10.008.751	10.610.126	11.280.284	12.012.518	12.882.728	13.255.107	14.417.655	15.718.336	16.173.192	16.634.403
RIZIV-uitkeringen	2.356.253	2.450.052	2.549.372	2.671.328	2.850.116	3.024.296	3.162.792	3.277.030	3.424.768	3.610.561
RVP	11.226.379	11.700.971	11.994.874	12.349.411	12.817.119	13.384.905	13.860.486	14.215.285	14.635.609	15.175.410
RKW	3.017.657	3.054.321	3.081.193	3.112.060	3.184.620	3.281.531	3.350.560	3.418.380	3.510.253	3.645.934
FAO	134.284	135.543	135.857	136.654	140.837	145.831	146.356	148.076	155.333	159.785
FBZ	340.903	338.375	316.089	321.080	318.971	318.876	320.095	315.842	315.054	309.199
RVA	5.973.813	6.015.169	5.998.966	5.903.466	6.199.775	6.985.164	7.555.666	7.970.891	8.203.087	8.269.287
Mijnwerkers-Invaliden pensioenen	52.256	42.555	32.617	26.833	20.423	16.271	12.697	9.404	6.237	5.295
Pool der zeelieden-wachtgeld	16.113	15.950	13.762	12.919	11.830	12.025	11.921	11.695	11.307	10.975
BETALINGSKOSTEN	12.147	11.285	12.712	12.403	12.497	11.020	10.583	10.594	10.219	9.887
BEHEERSKOSTEN	1.211.976	1.247.716	1.297.442	1.310.359	1.417.114	1.497.734	1.596.500	1.602.463	1.653.801	1.734.351
EXTERNE OVERDRACHTEN	50.843	67.218	274.477	352.830	622.905	558.624	472.382	1.637.186	2.201.958	1.980.911
INTRESTEN OP LENINGEN	113.634	93.372	61.747	41.711	11.181	8.090	5.989	7.739	13.081	27.358
DIVERSEN	612.991	599.706	844.994	716.669	771.148	781.921	816.395	1.125.108	1.175.877	1.450.545
TOTAAL	35.128.000	36.382.359	37.894.386	38.980.241	41.261.264	43.281.395	45.740.077	49.468.029	51.489.776	53.023.901

Bron: Vademecum van de financiële en statistische gegevens over de sociale bescherming, periode 2001-2007, p. 111, periode 2002-2008, p. 105, periode 1999-2005, p. 119-120, periode 2000-2006, p. 112-119, 2008, p. 107-109, B. Van De Wiele, FOD Sociale Zekerheid, email van 18/04/2008.

Tabel 4: Netto-economische uitgaven aan gezinsbijslag van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Nationale verdeling inclusief artikel 102	3.021.639	3.026.182	3.055.742	3.087.632	3.164.274	3.258.675	3.324.274	3.395.232	3.486.343	3.654.544
GewaARBorgde gezinsbijslag	26.510	27.494	29.555	30.307	27.951	30.398	32.530	29.826	30.856	37.032

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW.

Tabel 5: Netto-economische uitgaven aan gezinsbijslag per barema bij de nationale verdeling van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Artikel 40	2.151.470	2.175.721	2.204.812	2.233.931	2.282.855	2.338.464	2.361.819	2.387.628	2.411.119	2.567.304
Artikel 42bis	418.233	395.928	389.925	389.232	402.039	421.214	450.888	475.037	517.260	485.803
Artikel 50ter	140.708	141.248	141.913	142.734	149.753	158.062	160.877	163.510	179.973	175.804
Artikel 40 wezen	9.349	9.447	9.407	9.353	9.608	9.762	10.120	10.342	12.777	10.169
Artikel 50bis wezen	134.410	133.241	132.996	131.873	134.115	137.365	139.406	141.199	142.693	144.481
Artikel 47	94.660	99.657	102.643	105.667	109.743	116.001	121.020	130.801	133.963	142.259
Artikel 70 ter	0	0	0	0	0	0	597	1.721	1546	1.450
Kraamgeld	72.399	70.468	73.638	74.456	75.813	77.428	79.162	84.518	86.469	91.155
Adoptiepremie	410	465	407	386	348	379	385	476	543	389
Buitenland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	580
Leeftijdsbijslag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35.150
Achterstallen	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	3.021.639	3.026.182	3.055.742	3.087.632	3.164.274	3.258.675	3.324.274	3.395.232	3.486.343	3.654.544

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW.

Tabel 6: Netto-economische uitgaven aan gezinsbijslag per barema bij de Gewaarborgde gezinsbijslag van 1997 tot 2006 (in duizend EUR)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Artikel 40	347	460	1.380	1.590	1.595	1.281	968	777	950	1.701
Artikel 42bis	24.858	25.770	26.962	27.566	25.063	27.691	29.811	27.615	28.440	33.632
Artikel 50bis wezen	0	0	0	0	282	377	510	318	371	422
Kraamgeld	1.305	1.264	1.213	1.151	1.011	1.049	1.241	1.116	1.095	1.277
Totaal	26.510	27.494	29.555	30.307	27.951	30.398	32.530	29.826	30.856	37.032

Bron: RKW, gegevens uit de boekhouding van de RKW.

6. Literatuurlijst

B. CANTILLON, Hoe sociaal en zeker is de sociale zekerheid nog? Reflecties over de toekomst van de sociale zekerheid in België, Belgisch tijdschrift voor Sociale Zekerheid, nr. 4, 2005.

B. CANTILLON, I. MARX en V. DE MAESSCHALCK., Het trilemma van de sociale zekerheid in “Over werk”, nr. 3, 2003, p. 218.

G. VAN LIMBERGHEN, E. VERHEYDEN, Ambtenaar, werknemer of zelfstandige in het socialezekerheidsrecht – vergelijkende studie van de socialeverzekeringssystemen voor ambtenaren, werknemers en zelfstandigen, in Recht en Sociale Zekerheid, nr. 10, 2004.

P. VAN DER VORST, De sociale zekerheid. De RSZ. 60 jaar jeugd, rechtmatigheid, in Belgisch tijdschrift voor Sociale Zekerheid, nr. 1, 2005.

W. VAN DER MEULEN, Globaal financieel beheer stelsel der werknemers – een globale balans 1995-2005, p. 1.

50 jaar sociale zekerheid... en daarna? – Het moeizame evenwicht der cijfers (deel 2), 1995, deel 2, Ministerie van Sociale Voorzorg, 136 p.

Evaluatie van het beheer van de thesauriebehoeften in het Globaal beheer van de werknemers, Rekenhof, p. 19.

Vademecum van de financiële en statistische gegevens over de sociale bescherming in België periode 2002-2008, Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, 2008, 373 p.

Vademecum – Begroting van de sociale bescherming, Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid.

Demografisch verslag 2006 – statistische reeksen 1996 – 2006, tellingen 2007, Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers, p. 97.

P-P. MAETER, Uitdagingen voor de financiering van de sociale zekerheid, Studiedag in het kader van het 60-jarig bestaan van de Rijksdienst en de Sociale Zekerheid op 06.12.2005, 2005, 12 p.

Focusstudie 2: het stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag, Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers, 2007, 36 p.

Beknopt overzicht van de sociale zekerheid in België, Federale overheidsdienst Sociale Zekerheid, 2006, 572 p.

<http://www.onssrsz.lss.fgov.be> (3 september 2008)

<http://www.nbb.be/belgostat/PublicatieSelectieLinker?LinkID=507000092|910000082&Lang=N> (3 september 2008)

T. VERBEKE, G. PAGANO, Economie, juni 2007, 453 p.

De kinderbijslag in de overheidssector – tellingen 2007, Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers, 43 p.

Infor VBO nr. 31 – 2 oktober 2008